

Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ

- สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ
- สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

เอกสารวิเคราะห์

- เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus)

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

- กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop
- กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ
- กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ
- กิจกรรมอื่น ๆ

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non-Traditional Threats : NT Ts) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบอบาติวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกแยะแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลกด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศสย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 หน่วย คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์ และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดถึงการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีผลผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท แบ่งออกเป็นงานวิจัย (Research) เอกสารทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำหรับ จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ท่านสามารถเสนอแนะมาได้ที่ อีเมล admin_info@ssc.thailand.org หรือ www.sscthailand.org

กองบรรณาธิการ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559
32 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.2537
© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ : พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์
รองผู้อำนวยการ : พ.อ. กิตติ คงสมบัติ
: พ.อ. อรรถเดช ประทีปอุษานนท์
กองอำนวยการ : พ.อ. นิรุจ ดวงปัญญา
: น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
: พ.อ. สุทัศน์ ครำในเมือง
: พ.ต.หญิง เฉลียว เหมหงษ์
: ร.ท.หญิง นันทิยา ทองคณาภิรักษ์ ร.น.
: จ.อ. สามภพ ศรีอักษร
: น.ส. มนวดี ตั้งตรงเหตุย
: น.ส. หัสยา ไทยานนท์
: น.ส. ธราทิพย์ กัลยาณมิตร
: น.ส. กรรณิการ์ มหาสารกุล
ศิลปกรรม : จ.ท. ชาญชัย วังวงศ์
: น.ส. ชุตินธร พรวุฒิกุล
: นางกัญจนิพร มหาวารกุล

ส่วนที่ 1	หน้า
สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (ต.ค. - ธ.ค.60)	
สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ	
1. พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร	4
2. นายกรัฐมนตรี เอียนสทรัธา อย่างเป็นทางการครั้งแรกในรอบ 12 ปี ของไทย	4
3. องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศปลดธงแดงการบินให้ไทย	5
4. กรุงเทพฯ ได้รับการจัดอันดับเป็นเมืองปลอดภัยลำดับที่ 49 จากทั้งหมด 60 เมืองทั่วโลก	5
5. ปรับคณะรัฐมนตรีรัฐบาลประยุทธ์ 5	6
6. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน เสียชีวิต	7
7. สหภาพยุโรปฟื้นความสัมพันธ์กับไทยในทุกระดับ หลังระงับไปตั้งแต่ปี 2557	7
สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ	
1. แคว้นกาตาลุญญาของสเปนเปิดการลงประชามติขอแยกตัวเป็นรัฐเอกราช	8
2. ธนาคารโลกระบุ ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางของแรงงานย้ายถิ่นในอาเซียน	8
3. อาเซียนลงนามข้อตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง	9
4. ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ประกาศปลดปล่อยเมืองมาราวิจากอิทธิพลของกลุ่มก่อการร้าย	9
5. การประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 19	9
6. การเลือกตั้งทั่วไปของประเศญี่ปุ่น	10
7. การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ 11 ณ ประเทศฟิลิปปินส์	10
8. จีนเปิดฐานทัพในต่างประเทศแห่งแรก ณ สาธารณรัฐจิวติ	11
9. การเดินทางเยือนเอเชียของผู้นำสหรัฐฯ	11
10. เกาหลีเหนือสร้างเรือดำน้ำดัดชีพนารุพร้อมประจำการเป็นลำแรกของประเทศ	11
11. ดัชนีก่อการร้ายโลกประจำปี 2560	12
12. สหรัฐฯ ประกาศยอมรับนครเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลท่ามกลางการไม่ยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลก	12
ส่วนที่ 2 บทความพิเศษ : เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) (ต.ค. - ธ.ค.60)	
1. สถานการณ์โรฮิงจา “เหรียญสองด้าน”	14
2. การเดินทางสู่การเป็น “รัฐนิวเคลียร์” ของเกาหลีเหนือ : ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย	16
3. “พญามังกร” กับการก้าวสู่สังคมนิยมสมัยใหม่	18
4. แนวคิด “สิทธิในการกำหนดใจตนเอง (Right to Self - determination)” : อิสรภาพและความขัดแย้ง	20
5. กรุงเยรูซาเลม : เขย่าสันติภาพตะวันออกกลาง	22
6. อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ	24
ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ต.ค. - ธ.ค.60)	
1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop	
- ศศย.สพท. ฝ่ายเลขาฯ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 1/2561 เรื่อง “การบูรณาการด้านความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท.	26
- ศศย.สพท. เลขาฯ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 2/2561 เรื่อง “อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ” ณ โรงแรม เดอะ ควาลิ คาซาร์สอร์ท จ.พระนครศรีอยุธยา	26
- ศศย.สพท. จัดการประชุม สนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561 เรื่อง “สถานการณ์ แนวโน้ม และความท้าทาย การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ : กรณีเบงกาลี” ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.	27
2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ	
- ศศย.สพท. โดย พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สพท. และคณะฯ ให้การต้อนรับ Le Lieutenant - Colonel Nadia Piercy และ Lieutenant Dorian David จาก Directorate General for International Relations and Strategy (DGRIS) ฝรั่งเศส ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.	27
- ศศย.สพท. โดย พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนท์ ผอ.ศศย.สพท. และคณะฯ ได้ร่วมต้อนรับและแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับ Mr. Azmat Ali Ranjha, Rector of National School of Public Policy (NSPP), PAKISTAN และคณบดีศึกษาหลักสูตร National Management Course (NMC) ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.	28
- ศศย.สพท. ได้จัดบรรยายพิเศษ โดย Dr.Nicolas Reguad, Special Representative to the Indo - Pacific of the Directorate General of the International and Relations and Strategy(DGRIS), French Ministry of Armed Forces ในหัวข้อเรื่อง “French Strategic Review on Defence and National Security 2017” ณ ห้องเรียน วปอ.121 อาคาร วปอ.สพท. ชั้น 2	28
- ศศย.สพท. โดย พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สพท. พร้อมด้วย หน.หน่วยขึ้นตรง ศศย.สพท. ให้การต้อนรับ General Philippe Boutinaud, Director of the Regional Questions (SOR) Department of the Directorate General of the International and Relations and Strategy (DGRIS), French Ministry of Armed Forces ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.	29
3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ	
- ศศย.สพท. เข้าร่วมการประชุมเครือข่ายสถาบันวิชาการด้านความมั่นคงของประเทศสมาชิกอาเซียน (Track II Network of ASEAN Defense and Security Institutions [NADI]) ในหัวข้อ “Marine Environmental Protection” ณ เมืองตาเกเทย์ (Tagaytay) ประเทศฟิลิปปินส์	29
4. กิจกรรมอื่น ๆ	
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สพท.) จัดกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยทหาร คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมหลัก ให้กับกำลังพล ศศย.สพท. พร้อมทั้งช่วงท้ายของการอบรมมีการร่วมกันร้องเพลง “รักพ่อไม่มีวันพอเพียง” เพื่อถวายบังคม เสด็จสู่สวรรคาลัย ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 2 สพท.	30
- ผู้แทนกำลังพลของ ศศย.สพท. ร่วมพิธีอุปสมบทในการอุปสมบทเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ของกองบัญชาการกองทัพไทย ณ วัดชินวรสารามวรวิหาร เขตบางกอกน้อย กทม. โดยมี สพท. เป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดการอุปสมบท โดยมีกำลังพลของ ศศย.สพท. เข้าร่วมอุปสมบทในครั้งนี้ด้วย	30
- ผบ.สพท. พร้อมคณะ หน.นขต.บก.สพท. ตรวจสอบและมอบนโยบายประจำปีงบประมาณ 2561 ณ ศศย.สพท. โดยมี ผอ.ศศย.สพท. พร้อมด้วย หน.นขต.ศศย.สพท. ให้การต้อนรับ ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.	31
- ศศย.สพท. จัดการบรรยายพิเศษ เรื่อง การสร้างความรับรู้และเข้าใจ “ทิศทางและแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี”	31
- ศศย.สพท. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของหน่วย โดยมี พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สพท. ผู้แทน ผอ.ศศย.สพท. และเป็นหัวหน้าคณะเดินทางในการจัดกิจกรรม ณ จังหวัด นครนายก และ จังหวัด ปทุมธานี เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร และเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าราชการ และพนักงานราชการของหน่วย	31

ส่วนที่ 1

สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ (ต.ค. - ธ.ค.60)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1 พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

เมื่อ 26 ต.ค.60 ประชาชนนับแสนคนหลังไหลเดินทางมาร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยเดินทางผ่านจุดคัดกรอง 9 จุด คือแยกสะพานมอญ, ท่าช้าง, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พระแม่ธรณีบีบมวยผม, ถนนกัลยาณไมตรี, แยกสะพานช้างโรงสี, แยกพระเชตุพน, แยกท่าพระจันทร์ และได้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ บรรยากาศครีวขบวนพระบรมราชอิสริยยศเคลื่อนผ่าน มีประชาชนมาเฝ้าชมตลอด 2 ข้างฝั่งบริเวณบาทวิถีเป็นจำนวนมาก ทั้งถนนมหาราช ถนนท้ายวัง ถนน

สนามไชย หน้าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ถนนสนามไชย เข้าสู่ถนนราชดำเนินใน โดยประชาชนทุกคนต่างใส่เสื้อสีดำสุภาพ อยู่ในอาการสำรวม มีใบหน้าที่เศร้าหมอง แต่มีกำลังใจที่มุ่งมั่นเพื่อจะเข้าร่วมในพิธีประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสด็จในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยเมื่อริ้วขบวนเคลื่อนผ่านหรือใกล้เข้ามาต่างชูภาพพระบรมฉายาลักษณ์ไว้เหนือศีรษะ บ้างถือไว้นาบอก บางคนก็กราบแนบพื้นน้ำตาคลอ โดยมีประชาชนเข้าอยู่ในพื้นที่ชั้นในจุดคัดกรองถึง 150,000 คน และยังมีประชาชนที่ไม่สามารถเข้ามายังจุดคัดกรองได้จำนวน 200,000 คน แต่ทุกคนก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางมาส่งเสด็จในหลวงรัชกาลที่ 9

2 นายกรัฐมนตรี เยือนสหรัฐฯ อย่างเป็นทางการครั้งแรกในรอบ 12 ปี ของไทย

ช่วง 30 ก.ย. - 5 ต.ค.60 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เดินทางเยือนสหรัฐฯ อย่างเป็นทางการ โดยได้เข้าพบกับ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ และภริยา ในห้องรูปไข่ ทำเนียบขาว กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. โดยผลการหารือกับประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีดังนี้ นายกรัฐมนตรีแสดงความขอบคุณประธานาธิบดีสหรัฐฯ และภริยา สำหรับการต้อนรับอย่างดียิ่ง นับว่าการเยือนสหรัฐฯ ในครั้งนี้ซึ่งเป็นการเยือนในระดับนายกรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการของไทยในรอบ 12 ปี และนายกรัฐมนตรีได้ใช้โอกาสนี้แสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ภัยพิบัติจากพายุเฮอริเคนที่เปอโตริโก และเหตุโศกนาฏกรรมที่ลาสเวกัสด้วย ไทย - สหรัฐฯ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเป็นมิตรกันมายาวนานถึง 184 ปี ในวันนี้ ทั้งนี้ ไทยและสหรัฐฯ ต่างมีนโยบายและแนวทางเดียวกันคือ การให้ความสำคัญกับผู้มีรายได้น้อย ในการหารือเต็ม

คณะนายกรัฐมนตรี ได้เผยถึงประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความมั่นคง ซึ่งนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้เห็นพ้องร่วมกันว่าเป็นเสาหลักสำคัญของความสัมพันธ์ทั้งสองประเทศ และมีส่วนสำคัญในการสร้างสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ซึ่งตัวอย่างความร่วมมือที่ดี ได้แก่ การฝึกซ้อม Cobra Gold พร้อมกันนี้ ไทยและสหรัฐฯ จะขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านการค้ำมนุษย์ นอกจากนี้จะขยายความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและส่งเสริมความมั่นคงทางไซเบอร์ ด้านข่าวกรองพร้อมทางหาแนวทางว่าจะร่วมมือกันอย่างไรเพื่อเสริมสร้าง

สันติสุขในภูมิภาค รวมทั้ง การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศด้วย ด้านความร่วมมือเกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาค ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ เช่น สถานการณ์คาบสมุทรเกาหลี ซึ่งไทยยืนยันดำเนินการตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) และสนับสนุนให้เกาหลีเหนือเข้าสู่การเจรจา ส่วนสถานการณ์ในรัฐยะไข่ ไทยและสหรัฐฯ ร่วมผลักดันการแก้ปัญหาตามหลักมนุษยธรรม รวมทั้งการแก้ไขปัญหาในระยะยาวด้วย

3 องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศปลดธงแดงการบินให้ไทย

เมื่อ 6 ต.ค.60 ว่าตามที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization : ICAO) มีมติให้ไทยพ้นจากการเป็นประเทศที่มีข้อบกพร่องอย่างมีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (Significant Safety Concerns) จะทำให้ไทยมีโอกาสเปิดเส้นทางการบินใหม่ไปยังจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ อีกทั้งเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดให้กับ บมจ.การบินไทยจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 8 ในเส้นทางดังกล่าว รวมทั้งส่วนแบ่งการตลาดจากแผนงานการบริการด้านสนามบินเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2 ในปี 2560 ทั้งนี้ สายการบินที่จะได้รับประโยชน์คือสายการบินขนาดเล็ก เช่น Thai AirAsia X, NokScoot และ Thai Lion นอกจากนี้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยยังคาดหวังว่า ไทยจะได้รับการประเมินจากสถานะที่ 2 เป็นสถานะที่ 1 จากองค์การบริหารการบินแห่งสหรัฐฯ (Federal Aviation Administration : FAA) เช่นกัน ซึ่งจะทำให้ไทยสามารถเปิดเส้นทางการบินใหม่ ๆ เพิ่มไปยังสหรัฐฯ

4 กรุงเทพฯ ได้รับการจัดอันดับเป็นเมืองปลอดภัยลำดับที่ 49 จากทั้งหมด 60 เมืองทั่วโลก

EXHIBIT 1: Safe Cities Index 2017 overall results

Average 72					
1	Tokyo	89.80	21	New York	81.01
2	Singapore	89.64	22	Taipei	80.70
3	Osaka	88.87	23	Washington, DC	80.57
4	Toronto	87.36	24	Paris	79.71
5	Melbourne	87.30	25	Milan	79.20
6	Amsterdam	87.26	26	Dallas*	79.73
7	Sydney	86.74	27	Rome	79.67
8	Stockholm	86.72	28	Abu Dhabi	79.91
9	Hong Kong	86.22	29	Buenos Aires	79.21
10	Zurich	85.20	30	Doha	79.29
11	Frankfurt	84.86	31	Kuala Lumpur*	79.11
12	Madrid	83.88	32	Beijing	72.08
13	Barcelona	83.71	33	Athens*	71.90
14	Seoul	83.61	34	Shanghai	70.93
15	San Francisco	83.33	35	Santiago	70.03
16	Wellington*	83.18	36	Riyadh City	67.61
17	Brisbane	83.01	37	Norde Lomois	66.34
18	Los Angeles	82.26	38	Sao Paulo	66.30
19	Chicago	82.21	39	Mexico City	65.52
20	London	82.10	40	Atlanta	65.23
			41	Moscow	63.99
			42	Jeddah*	62.80
			43	Doha	62.34
			44	Lima	61.99
			45	Mumbai	61.84
			46	Beijing*	61.36
			47	Riyadh	61.23
			48	Casablanca*	61.20
			49	Bangkok	60.05
			50	Johannesburg	59.17
			51	Cairo*	58.33
			52	Selam	56.49
			53	Quito*	54.39
			54	Caracas*	53.22
			55	Mexico*	54.86
			56	Ho Chi Minh City	54.33
			57	Jakarta	53.39
			58	Dhaka*	47.37
			59	Tampere*	46.47
			60	Karachi*	38.77

*New cities

เมื่อ 16 ต.ค.60 Economist Intelligence Unit (EIU) เผยแพร่ผลการจัดอันดับเมืองที่ปลอดภัยในโลกประจำปี 2560 กรุงเทพฯ ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 49 หรือคิดเป็นอันดับที่ 12 จากท้าย ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 60.05 ส่วนเมืองที่ปลอดภัยที่สุดในโลก ได้แก่ โตเกียว/ญี่ปุ่น (89.80 คะแนน) รองลงไปคือ สิงคโปร์ (89.64) โอซาก้า/ญี่ปุ่น (88.87) ไตรอนโต/แคนาดา (87.36) และเมลเบิร์น/ออสเตรเลีย (87.30) ส่วนอันดับสุดท้ายคือ การาจี่/ปากีสถาน (38.77) โดย EIU สืบมาจาก 60 เมืองทั่วโลก ใช้เกณฑ์การวัด 49 หัวข้อ อาทิ ความปลอดภัยด้านไซเบอร์ ความปลอดภัยด้านสุขภาพ ความปลอดภัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน และความปลอดภัยส่วนบุคคล เป็นต้น สำหรับเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน คือ กัวลาลัมเปอร์ อันดับที่ 31 มะนิลา อันดับที่ 55 โซจิมินห์ ซิตี้ อันดับที่ 56 และจาการ์ตา อันดับที่ 57

5 **ปรับคณะรัฐมนตรีรัฐบาลประยุทธ์ 5**

เมื่อ 24 พ.ย.60 เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่ ประกาศให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี และแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังนี้ “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า ได้มีรัฐมนตรีลาออกบางตำแหน่ง และสมควรปรับปรุงรัฐมนตรีบางตำแหน่ง เพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 158 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้...”

ประยุทธ์ 5

● คณะรัฐมนตรี 9 คน ● พ้นจากคณะรัฐมนตรี 7 คน
● เปลี่ยนคณะรัฐมนตรี 10 คน ● เปลี่ยนตำแหน่ง 7 คน
○ ครบถ้วนคณะ 1 คน

พ้นจากตำแหน่ง

- 1. พล.อ.อนุพงษ์ เผือจินดา รองนายกรัฐมนตรี
- 2. พล.ร.อ.ณรงค์ พิพัฒนาศัย รองนายกรัฐมนตรี
- 3. อธิบดี อธิบดีกรมการปกครอง
- 4. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 5. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 6. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 7. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 8. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 9. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 10. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 11. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 12. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 13. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 14. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 15. อรรถกร อภิชาติ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 16. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

แต่งตั้งเป็น นาย.

- 1. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองนายกรัฐมนตรี
- 2. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 3. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 4. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 5. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 6. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 7. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 8. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 9. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 10. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 11. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 12. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 13. สุชาติ สวัสดิ์ศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 14. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 15. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 16. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 17. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 18. พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

1. ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี

- พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย รองนายกรัฐมนตรี พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นายออมสิน ชิวะพุกษ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- พลเอก อุดมเดช สีตบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- พลตำรวจเอก อุดลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นางสาวชุติมา บุญยประภัศร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นายพิชิต อัคราทิตย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นางอภิรดี ตันตราภรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- นางอรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี
- หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี

2. ให้แต่งตั้งรัฐมนตรี

- พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ เป็นรองนายกรัฐมนตรี
- นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
- นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- นายเกษม บุญราช เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- นายลักษณ์ วัฒนวณิช เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- นายไพโรจน์ โชติติถาวร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
- นายศิริ จิระพงษ์พันธ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
- นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
- นางสาวชุติมา บุญยประภัศร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
- พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม อีกตำแหน่งหนึ่ง
- พลตำรวจเอก อุดลย์ แสงสิงแก้ว เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
- นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- นายอุดม คชินทร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- นายสมชาย หาญหิรัญ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2560 เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน ผู้รับสนองพระราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

6 นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน เสียชีวิต

เมื่อ 30 พ.ย.60 นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจวายเฉียบพลัน ที่โรงพยาบาลรามคำแหง สิริอายุ 68 ปี ทั้งนี้ ดร. สุรินทร์ฯ เกิดเมื่อวันที่ 28 ต.ค.2492 ที่ จ.นครศรีธรรมราช จบการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านรัฐศาสตร์และตะวันออกกลางศึกษาจาก มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเมื่อปี 2525 เคยเป็นอาจารย์ประจำที่คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ช่วงระหว่างปี 2518 - 2529 ก่อนจะเข้าสู่แวดวง การเมืองในฐานะสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อปี 2529 และได้รับเลือกตั้ง เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรติดต่อกันถึง 7 สมัย เป็นนักการเมืองชาวไทยมุสลิม อดีตรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ รมว.การต่างประเทศ ในรัฐบาลนายชวน หลีกภัย และยังคงดำรงตำแหน่ง เลขาธิการอาเซียน ซึ่งมีวาระ 5 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 ม.ค.51 สิ้นสุดวาระเมื่อ 1 ม.ค. 56 โดยนั่งทำงานที่จาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย นับเป็นคนไทยคนที่ 2 ที่ได้ ดำรงตำแหน่งนี้

ผลงานสำคัญของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ที่ได้รับการยอมรับจาก นานาชาติ นอกจากบทบาทของการเป็นนักวิชาการ อาจารย์ นักการเมือง และผู้ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการยอมรับแล้ว หนึ่งในบทบาทสำคัญ ที่ทำให้ชื่อของ “สุรินทร์ พิศสุวรรณ” ได้รับการยกย่องในระดับนานาชาติ อย่างมาก ก็คือการทำหน้าที่ในฐานะเลขาธิการอาเซียน ที่มีผลงานสำคัญ และมีส่วนสร้างความร่วมมือและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสมาชิกสมาคม ประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้เดินไปข้างหน้าอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะบทบาทการทำหน้าที่ประสานและสร้างมิติแห่งความไว้วางใจของ

รัฐบาลทหารพม่าที่มีต่อนานาชาติ จนนำมาสู่การเปลี่ยน ผ่านครั้งสำคัญในเวลาต่อมา โดยหลังการขึ้นรับตำแหน่ง เพียงไม่นาน ในปี พ.ศ. 2551 เกิดเหตุพายุไซโคลนนาทิส (Nargis) พัดถล่มและสร้างความเสียหายร้ายแรงในพม่า จนทำให้มีคนไทยเสียชีวิตเกือบ 1 แสน 4 หมื่นคน ซึ่งพม่าปฏิเสธ ที่จะรับความช่วยเหลือจากนานาชาติในขั้นต้น แต่หลังการ ทหารเรือถูกเนรเทศกับอาเซียน โดยมีนายสุรินทร์ พิศสุวรรณ เป็น ผู้ประสาน ทางการพม่ายินยอมให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ต่างประเทศจากอาเซียนเดินทางเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประชาชนได้เป็นสำเร็จ การติดต่อผูกพันทำงานกับพม่า ในครั้งนั้น เป็นสะพานเชื่อมระหว่างพม่ากับโลกภายนอก ซึ่งถือเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่มีส่วนทำให้พม่าก้าวไปสู่ การเปลี่ยนผ่านที่สำคัญจนเห็นผลมาจนถึงปัจจุบัน

7 สหภาพยุโรปปรับความสัมพันธ์กับไทยในทุกระดับ หลังระงับไปตั้งแต่ปี 2557

เมื่อ 11 ธ.ค.60 คณะรัฐมนตรีต่างประเทศสหภาพ ยุโรป (EU) มีข้อสรุปให้ปรับความสัมพันธ์ทางการเมืองกับ รัฐบาลทหารของไทยในทุกระดับ จากการที่ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้คำมั่นจะจัดการเลือกตั้ง ในเดือน พ.ย.2561 หลังจากอียูระงับความร่วมมือทาง การเมืองกับไทยเมื่อกว่า 3 ปีที่แล้ว เพื่อประท้วงการทำ รัฐประหารในปี 2557

ในแถลงการณ์ที่อียูออกมาระบุว่า ความคืบหน้า ทางด้านการเมืองของไทยในปี (2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ให้คำมั่นเมื่อวันที่ 10 ต.ค. ที่ผ่านมามีว่าจะจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเดือน พ.ย.2561 นั้น ทำให้อียูกลับมารื้อฟื้นความสัมพันธ์ทางการเมืองในทุกระดับ กับรัฐบาลไทยอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อช่วยปูทางไปสู่ การเจรจาที่สำคัญเรื่องผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย รวมทั้ง เรื่องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหนทาง สู่ความเป็นประชาธิปไตย

อย่างไรก็ดี อียูยังคงย้ำข้อเรียกร้องให้ไทย เคารพสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐาน เสรีภาพในการ แสดงออกและการรวมตัวกันซึ่งถูกปิดกั้นนับตั้งแต่เกิด

รัฐประหารเมื่อปี 2557 ทั้งนี้ อียูจะเริ่ม ดำเนินกระบวนการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ทางการเมืองกับไทย อย่างค่อยเป็นค่อยไป และจะใช้โอกาสนี้ทียบยกประเด็นที่เป็นข้อเป็นห่วง ของอียูมาเจรจากับทางการไทยต่อไป นอกจากนี้ อียูยังจะพิจารณา ความเป็นไปได้ที่จะเจรจาความตกลงการค้าเสรี ความตกลงว่าด้วย ความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือ กับรัฐบาลพลเรือนชุดใหม่ที่ได้รับ เลือกตั้งตามกระบวนการประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทั้งนี้ สหภาพยุโรปยุติการเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการและระงับการ ลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือไทย-ยุโรป เมื่อเดือนมิถุนายน 2557 หลังเกิดรัฐประหาร

สถานการณ์ ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1 แนวโน้มการลงประชามติของสเปนเปิดการลงประชามติขอแยกตัวเป็นรัฐเอกราช

เมื่อ 2 ต.ค.60 นายคาร์เลส ปุกเดมอนด์ ประธานาธิบดีแคว้นคาตาลูญา ประกาศสิทธิที่แคว้นคาตาลูญาจะสามารถแยกตัวเป็นรัฐเอกราชจากการปกครองของสเปนได้ หลังผลการลงประชามติที่ทางการไม่รับรองชี้ว่า ชาวคาตาลัน 90% ออกเสียงสนับสนุนการแยกตัวเป็นอิสระ ในการแถลงทางโทรทัศน์พร้อมผู้นำแคว้นคาตาลูญาอีกหลายคน นายปุกเดมอนด์ กล่าวว่า “ในวันแห่งความทุกข์ทนและความหวังนี้ พลเมืองของคาตาลูญาได้สิทธิที่จะแยกตัวเป็นอิสระในรูปแบบของสาธารณรัฐ โดยในอีกไม่กี่วันข้างหน้านี้ รัฐบาลของผมนจะส่งผลประชามติให้กับสภาแคว้นคาตาลูญาซึ่งเป็นตัวแทนอำนาจอธิปไตยของปวงชน เพื่อที่สภาจะได้ดำเนินการตามกฎหมายการลงประชามติต่อไป” ถ้อยแถลงของนายปุกเดมอนด์ยังชี้ว่า ผลการลงประชามติในครั้งนี้เปิดทางสู่การประกาศอิสรภาพ

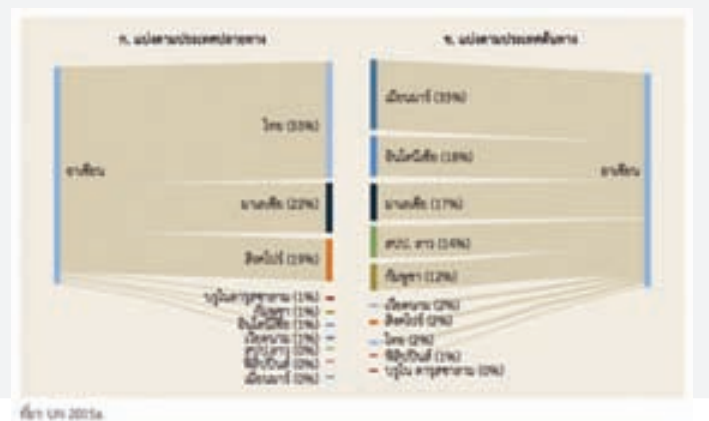
ก่อนหน้านี้ศาลรัฐธรรมนูญของสเปนมีคำตัดสินให้การลงประชามติดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทางกรสเปนส่งกำลังตำรวจจำนวนมากเข้าขัดขวางการลงประชามติเมื่อ 1 ต.ค.60 โดยเจ้าหน้าที่ได้เข้าปิดหน่วยออกเสียงประชามติทั่วแคว้นคาตาลูญา ลงหลายร้อยแห่ง และเกิดการปะทะกับผู้ต้องการออกเสียงประชามติจำนวนมาก จนมีผู้ได้รับบาดเจ็บเกือบ 800 คน อย่างไรก็ตาม ผู้มีสิทธิออกเสียงราว 40% จากทั้งหมดกว่า 5 ล้านคน ได้เข้าใช้สิทธิออกเสียงประชามติในครั้งนี้ ด้านนายกรัฐมนตรี

มาริโอโน ราชอย ของสเปน กล่าวหลังการออกเสียงประชามติข้างต้นเสร็จสิ้นลงว่า ชาวคาตาลันถูกหลอกให้เข้าร่วมการลงประชามติที่ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นเหมือนกับการล้อเลียนระบอบประชาธิปไตยที่น่าชื่น และตนขอยืนยันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้น เท่ากับแคว้นคาตาลูญา ไม่ได้มีการลงประชามติเพื่อแยกตัวเป็นเอกราชแต่อย่างใด

2 ธนาคารโลกระบุ ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางของแรงงานย้ายถิ่นในอาเซียน

เมื่อ 9 ต.ค.60 ธนาคารโลกรายงานการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระบุว่า ไทยและมาเลเซียเป็นหนึ่งในประเทศกำลังพัฒนาไม่กี่ประเทศที่มีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก โดยที่ไทยมีอัตราการรับแรงงานข้ามชาติมากถึงร้อยละ 55 และมาเลเซียที่ร้อยละ 22 ในขณะที่สิงคโปร์ (อีกประเทศหนึ่งที่มีแรงงานข้ามชาติมาก) และฟิลิปปินส์ (หนึ่งในประเทศที่ส่งออกแรงงานข้ามชาติมากที่สุด) การอพยพประชากรในภูมิภาคนี้ถูกคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเริ่มต้นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเคลื่อนย้ายผู้ประกอบการวิชาชีพและแรงงานที่มีฝีมืออย่างเสรีภายในภูมิภาค ซึ่งการเคลื่อนย้ายประชากรดังกล่าวเป็นผลมาจากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ความหลากหลายภายในภูมิภาคและปัจจัยสนับสนุนการเติบโตของภูมิภาคนี้ ทั้งนี้ความเหลื่อมล้ำภายในภูมิภาคของอาเซียนอยู่ในระดับที่สูงมาก โดยประเทศที่ร่ำรวยที่สุดในภูมิภาคนี้รวยกว่าประเทศที่ยากจนที่สุดมากถึง 25 เท่า และอายุมัธยฐานของประเทศที่อายุมากที่สุดนั้นสูงกว่าประเทศที่อายุน้อยที่สุดมากถึงเกือบถึง 2 เท่า นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเริ่มประสบปัญหาแรงงานขาดแคลนแล้ว ในขณะที่บางประเทศประสบปัญหาแรงงานไม่เพียงพอที่จะรองรับประชากรในวัยทำงานที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตัวอย่าง เช่น สิงคโปร์ ไทย

และเวียดนาม จะประสบปัญหาแรงงานลดลง แต่กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว เมียนมา และฟิลิปปินส์ คาดว่าจะมีแรงงานเพิ่มขึ้นในช่วง 20 ปี ข้างหน้า โดยความไม่สอดคล้องกันระหว่าง อุปสงค์และอุปทานของแรงงานจะเป็นสิ่งที่ผลักดันให้แรงงานมีการเคลื่อนย้ายภายในภูมิภาค กลุ่มธนาคารโลกระบุว่า อาเซียนเป็นเพียงไม่กี่ภูมิภาคที่การเคลื่อนย้ายแรงงานภายในภูมิภาค เพิ่มขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2538 – 2558 โดยแรงงานข้ามชาติเข้าไปทำงานที่มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทยสูงสุดภายในภูมิภาค เป็นจำนวนรวม 6.5 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 96 ของแรงงานข้ามชาติภายในภูมิภาคทั้งหมด ในขณะที่ กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย และเมียนมา เป็นประเทศ ส่งแรงงานข้ามชาติมากที่สุดในภูมิภาค

3 อาเซียนลงนามข้อตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง

เมื่อ 13 ต.ค.60 สมาชิกอาเซียนได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง หลังจากการประชุมรมต.ขนส่งอาเซียนครั้งที่ 23 ที่สิงคโปร์ โดยได้ลงนามในข้อริเริ่ม 5 ฉบับ และให้คำมั่นต่อข้อตกลง 6 ประการ เกี่ยวกับความร่วมมือด้านการขนส่ง รวมทั้งมีการกำหนดแผนแม่บทในการอำนวยความสะดวกด้านการบินในภูมิภาค เพื่อลดอุปสรรคและเพิ่มความปลอดภัยในการบินระหว่างประเทศ ที่จะเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวและนักธุรกิจในอาเซียน โดยความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างระบบการขนส่งให้มีการรวมตัวกันในภูมิภาคอาเซียนและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการขนส่ง (ASEAN Transport Action Plan (ATAP) 2005-2010)

ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียนได้มุ่งเน้นเรื่องการเสริมสร้างความเชื่อมโยงในการขนส่งหลายรูปแบบ การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายคนและสินค้าแบบไร้พรมแดน และการส่งเสริมการเปิดเสรีบริการด้านขนส่งทางน้ำและทางอากาศให้ดียิ่งขึ้น

4 ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ประกาศปลดปล่อยเมืองมาราวิจากอิทธิพลของกลุ่มก่อการร้าย

เมื่อ 17 ต.ค.60 ประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ของฟิลิปปินส์ ประกาศว่าเมืองมาราวิ บนเกาะมินดาเนา ในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ ได้รับการปลดปล่อยจากอิทธิพลของกลุ่มก่อการร้ายแล้ว และรัฐบาลจะเริ่มบูรณะฟื้นฟูเมืองมาราวิที่ได้รับความเสียหายจากการสู้รบมาตั้งแต่ 23 พ.ค. – 16 ต.ค.60 ขณะที่ยอดผู้เสียชีวิตจากการสู้รบเป็นผู้ก่อการร้าย 824 คน ทหาร 162 คน ผู้บาดเจ็บทั้งพลเรือนและทหารรวมกันประมาณ 1,000 คน สมาชิกกลุ่มก่อการร้ายถูกจับกุม 827 คน และตัวประกันที่ได้รับการช่วยเหลือมีจำนวน 1,771 คน อย่างไรก็ตาม กองทัพฟิลิปปินส์ยังคงติดตามค้นหาสมาชิกกลุ่มก่อการร้าย รวมถึงนักรบต่างชาติชาวมาเลเซียและอินโดนีเซียที่หลบหนีอยู่ประมาณ 30 คน และยังมีตัวประกันที่ถูกจับอยู่ประมาณ 20 คน โดยการประกาศกฎอัยการศึกมีผลถึง 31 ธ.ค.60

5 การประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 19

เมื่อ 18 ต.ค.60 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เปิดประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 19 เริ่มด้วยการกล่าวชื่นชมความสำเร็จของพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยเฉพาะการปราบปรามการทุจริต และกล่าวว่าจีนกำลังเข้าสู่ยุคใหม่ ซึ่งเป็นยุคสมัยของความท้าทายและโอกาส พร้อมทั้งย้ำว่าจะไม่ให้มีการแบ่งแยกดินแดน โดยส่งสัญญาณชัดเจนว่า จีนต่อต้านการแยกตัวเป็นอิสระของไต้หวัน ต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดหัวรุนแรง ทั้งยังกล่าวถึงความฝันของจีนที่จะเปิดกว้างทางเศรษฐกิจ เอาชนะในการต่อสู้กับความยากจน และระบุว่าการพัฒนาของจีนยังคงอยู่ในขั้นตอนของประเทศกำลังพัฒนา แต่จีนจะเป็นประเทศผู้นำในแง่ของอำนาจของรัฐและเป็นประเทศที่สร้างผลกระทบต่อโลกภายในปี 2593 การประชุมฯ มีขึ้นทุก 5 ปี เพื่อกำหนดตัวผู้นำและบรรดาผู้บริหารพรรคคอมมิวนิสต์ชุดใหม่ที่จะขึ้นมาดำรงตำแหน่งในวาระต่อไป ซึ่งคาดกันว่านายสี จะอยู่ในตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไปอีกสมัย และจะมีการยึดกุมอำนาจเข้ามาไว้ในมือของเขามากขึ้น ด้วยการแต่งตั้งให้คนใกล้ชิดเข้ารับตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ ในพรรค

6 การเลือกตั้งทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น

เมื่อ 22 ต.ค.60 ผลการนับคะแนน หลังปิดหีบลงคะแนนเสียง การเลือกตั้งทั่วไปของญี่ปุ่น พรรคเสรีประชาธิปไตย พรรครัฐบาลของนายกรัฐมนตรีชินโซ อาเบะ และพรรคร่วมรัฐบาลได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร 311 ที่นั่ง จากทั้งหมด 465 ที่นั่ง ทำให้พรรคร่วมรัฐบาลครองเสียงข้างมาก

ชัยชนะของนายกรัฐมนตรีชินโซ อาเบะ วัย 63 ปี ในครั้งนี้ยังทำให้เป็นนายกรัฐมนตรีที่อยู่ในตำแหน่งยาวนานที่สุดอีกด้วย สาเหตุส่วนหนึ่ง นโยบายเศรษฐกิจหรือที่เรียกว่า “อาเบะโนมิกส์” นโยบายฟื้นฟูประเทศยังคงเดินหน้าต่อไป เพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ของญี่ปุ่นซึ่งมีระบบเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสามของโลก รวมถึงรัฐธรรมนูญของประเทศซึ่งมุ่งแสวงหาสันติอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังอาจเสริมอำนาจการแก้ไขปัญหานิวเคลียร์เกาหลีเหนืออย่างเด็ดขาด ในฐานะที่ญี่ปุ่นเป็นชาติพันธมิตรที่สำคัญของสหรัฐ ในภูมิภาคนี้ เพื่อสร้างความกดดันอย่างเต็มที่กำลังกับรัฐบาลเกาหลีเหนือ หลังเคยทดลองยิงขีปนาวุธข้ามเขตแดนของญี่ปุ่นถึงสองครั้งในช่วงเวลา 1 เดือน

7 การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ 11 ณ ประเทศฟิลิปปินส์

เมื่อ 23 ต.ค.60 ได้มีการจัดการประชุม รมว.กท. อาเซียน ครั้งที่ 11 ณ เมืองปัมปังกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยมี พล.ต. เดลฟิน ลอเรนซานา รมว.กท.ฟิลิปปินส์ เป็นประธานการประชุมฯ ซึ่งมี รมว.กท. ทั้ง 10 ประเทศสมาชิก และเลขาธิการอาเซียน ร่วมประชุม โดยได้แลกเปลี่ยนมุมมองด้านความมั่นคง และติดตามความคืบหน้าของความร่วมมือทางทหารในภูมิภาคอาเซียน ที่ผ่านมา

ในระหว่างการประชุมฯ พล.อ. ประวิตร วงษ์สุวรรณ รอง นรม. และ รมว.กท. ได้นำเสนอให้ที่ประชุมฯ รับทราบถึง พัฒนาการและแผนงานในห้วงต่อไปของ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ที่จัดตั้งขึ้นโดย กท.ไทย ภายหลังการประชุมฯ ได้มีพิธีส่งมอบระบบการสื่อสารสายตรงของประเทศสมาชิกอาเซียน ต่อจากนั้น ได้ให้การรับรอง เอกสารแนวความคิดของความร่วมมือในการรอบการประชุม รมว.กท.อาเซียน และได้ลงนามใน ปฏิญญาร่วมด้านความร่วมมือ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการมีส่วนร่วม

กับโลก มีสาระสำคัญ คือ ประกาศรับรองแผนปฏิบัติงาน 3 ปี (2560 - 2562) โดยเน้นการคงไว้ซึ่งความสงบสุข เสถียรภาพ ความปลอดภัยและอิสรภาพ ยึดมั่นในเสรีภาพในการเดินทาง ทั้งทางทะเลและทางอากาศในพื้นที่ทะเลจีนใต้ ความจำเป็น ต้องยับยั้งชั่งใจในกิจกรรมที่เป็นปัญหา การเคารพกฎหมายและ กระบวนการทางการทูต รวมทั้งการเสริมสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นระหว่างกัน สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรและขีดความสามารถทางทหาร ตอบสนองต่อภัยพิบัติต่างๆ ด้วยความเป็นหนึ่งเดียวกัน มีการส่งกำลังบำรุงร่วมกัน การปฏิบัติงาน ร่วมกันของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน รวมทั้งคงความต่อเนื่องของ ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดำเนินงานร่วมกัน ให้เกิดการปฏิบัติการของกองกำลังเตรียมพร้อมอาเซียน การนำ ระบบโครงสร้างการสื่อสารโดยตรงมาใช้งาน แนวทางปฏิบัติร่วม ทางทะเลและทางอากาศ ทำงานร่วมกันเพื่อต่อสู้กับการก่อการร้าย ทุกรูปแบบ โดยเน้นย้ำ แสดงออกถึงการสนับสนุนและความจำเป็น ในการรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคต่อไป

8 จีนเปิดฐานทัพในต่างประเทศแห่งแรก ณ สาธารณรัฐจิบูตี

เมื่อ 3 พ.ย.60 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ของจีนได้ให้โอวาทต่อทหารจีนที่ปฏิบัติงานที่ฐานทัพเรือในสาธารณรัฐจิบูตี ผ่านวีดิโอแชท ในระหว่างการตรวจเยี่ยมศูนย์บัญชาการร่วมที่กรุงปักกิ่ง ขอให้ทหารจีนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มุ่งรักษาสันติภาพ และรักษาภาพลักษณ์ในการปฏิบัติการ ทั้งนี้ จีนเริ่มก่อสร้างฐานทัพเรือในจิบูตีซึ่งเป็นฐานทัพแห่งแรกในต่างประเทศเมื่อปี 2559 และเปิดปฏิบัติการตั้งแต่ ส.ค.60 โดยในขั้นแรกอ้างว่าเป็นท่าเรือเพื่อการสนับสนุนการปฏิบัติการของกองกำลังที่รักษาสันติภาพ และให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในเยเมนและโซมาเลีย โดยผู้สังเกตการณ์ระบุว่าท่าเรือก่อสร้างฐานทัพดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การขยายอิทธิพลไปยังแอฟริกา รวมทั้งเป็นมาตรการหนึ่งในการปิดล้อมอินเดีย โดยปรากฏข่าวว่าจีนมีแผนการที่กำลังจะสร้างฐานทัพที่ปากีสถานด้วย จิบูตีเป็นประเทศเล็ก ๆ ตั้งอยู่บริเวณที่เรียกว่าจะงอยแอฟริกา เกือบสุดขอบมหาสมุทรอินเดีย แต่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เนื่องจากอยู่ตรงปากทางเข้าทะเลแดง บนเส้นทางสู่คลองสุเอซ และหลายประเทศ

ทั้งสหรัฐฯ ญี่ปุ่น ตลอดจนฝรั่งเศส ต่างเข้าไปตั้งฐานทัพอยู่ก่อนแล้ว แต่อินเดียแสดงความกังวลว่า ความเคลื่อนไหวของจีนครั้งนี้ จะเป็นอีกส่วนหนึ่งของสิ่งที่เรียกกันว่า “ยุทธศาสตร์สร้อยไข่มุก” ของจีน เพิ่มเติม “สร้อยไข่มุก” เส้นเดิม ที่จีนเรียงร้อยท่าจอดกลางพันธมิตรและทรัพย์สินทางทหารกับประเทศรอบ ๆ อินเดีย ทั้งบังกลาเทศ พม่า และศรีลังกา ซึ่งล้วนมีปมขัดแย้งกับอินเดียทั้งสิ้น

9 การเดินทางเยือนเอเชียของผู้นำสหรัฐฯ

เมื่อ 5 พ.ย.60 ทำเนียบขาวได้เปิดเผยรายละเอียดการเดินทางเยือนเอเชียของประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ ในช่วงระหว่างวันที่ 5 - 14 พ.ย.60 ว่า ประธานาธิบดีสหรัฐฯ จะเยือนญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน เวียดนาม และฟิลิปปินส์

การเดินทางเยือนครั้งนี้ เป็นการตอกย้ำถึงบทบาทผู้นำของสหรัฐฯ ที่จะส่งเสริมภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Region) ให้เป็นพื้นที่เสรีและเปิดกว้าง ในการเดินทางเยือนเอเชีย ทรัมป์จะเน้นหนักในเป้าหมายสำคัญ 3 อย่าง คือ “ประการแรก เสริมความมุ่งมั่นของนานาชาติ ที่จะทำให้เกาหลีเหนือปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ประการที่สอง ส่งเสริมให้อินโด-แปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่เสรีและเปิดกว้าง และประการที่สาม ผลักดันความรุ่งเรืองของสหรัฐฯ ด้วยวิธีการค้าและเศรษฐกิจ ที่เป็นธรรมและต่างตอบแทน” สาระสำคัญหลักในการเยือนเอเชียของทรัมป์คือ สิ่งที่เรียกว่า “อินโด-แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้าง” (Free and Open Indo-Pacific) แนวคิดนี้เป็นกรอบทางยุทธศาสตร์ ที่สหรัฐฯ

เข้ามาเกี่ยวพันกับเอเชียส่งเสริมความรุ่งเรืองและความมั่นคงมากขึ้น ด้วยเป้าหมายที่ทำให้อินโด-แปซิฟิก เป็นภูมิภาคที่เสรีและเปิดกว้าง ภูมิภาคนี้ประกอบด้วยมหาสมุทรอินเดียทั้งหมดแปซิฟิกตะวันตก และประเทศต่างๆที่อยู่รอบ ๆ พื้นที่นี้จะเป็นส่วนสำคัญที่สุดของโลกในศตวรรษที่ 21 ภูมิภาคนี้มีประชากรรวมกันกว่า 3 พันล้านคน เป็นศูนย์กลางเส้นทางการค้าและพลังงานของโลก 40% ของเส้นทางลำเลียงน้ำมันโลก ต้องผ่านมหาสมุทรอินเดีย ในกลางศตวรรษที่ 21 เศรษฐกิจเอเชียจะมีสัดส่วนมากกว่า 50% ของโลก

10 เกาหลีเหนือสร้างเรือดำน้ำติดขีปนาวุธพร้อมประจำการเป็นลำแรกของประเทศ

เมื่อ 17 พ.ย.60 สถาบันวิจัยในสหรัฐฯ เผยภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณอู่ต่อเรือของเกาหลีเหนือเมื่อต้นเดือน พ.ย. ซึ่งเผยให้เห็นว่าเกาหลีเหนือกำลังสร้าง “เรือดำน้ำติดขีปนาวุธ” ที่พร้อมประจำการลำแรกของประเทศ โดย 38 North ซึ่งเป็นกลุ่มนักวิจัยในสหรัฐฯ ที่ติดตามความเคลื่อนไหวของเกาหลีเหนือ อ้างภาพที่ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 5 พ.ย.60 ซึ่งแสดงให้เห็นสิ่งที่ดูคล้ายกับชิ้นส่วนลำตัวเรือ

ด้านทานความกด (pressure hull) บ่งชี้ว่ากำลังมีการสร้างเรือดำน้ำลำใหม่ อาจจะเป็นเรือดำน้ำติดขีปนาวุธ SINPO - C ซึ่งพัฒนาต่อยอดมาจากเรือดำน้ำชั้นซินโปที่เป็นรุ่นทดลอง ซึ่ง 38 North ระบุว่าตลอดทั้งปีนี้มีการเคลื่อนย้ายชิ้นส่วนเข้า ๆ ออก ๆ จากลาน 2 จุดที่อยู่ติดกับโรงต่อเรือบ่อยครั้ง ภาพถ่ายดาวเทียมเมื่อวันที่ 5 พ.ย.60 ยังเผยให้เห็นวัตถุคล้ายท่อกลมขนาดใหญ่ 2 ชิ้น ซึ่งน่าจะเป็นส่วนประกอบของลำตัวเรือดำน้ำ และเห็นได้ชัดว่ามีขนาดใหญ่กว่าเรือดำน้ำโจมตีชั้น โรมโอ ของเกาหลีเหนือ นอกจากนี้ สิ่งที่ดูเหมือนแท่นยิงยังบ่งบอกว่าเกาหลีเหนืออาจกำลังทดสอบกลไกการปล่อยขีปนาวุธจากเรือดำน้ำ โดยเมื่อ 8 ต.ค.60 นายคิมจองอึน ผู้นำเกาหลีเหนือได้กล่าวในระหว่างการประชุมคณะกรรมการกลางพรรคแรงงานเกาหลีว่าจะดำเนินนโยบายการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งเกาหลีเหนือมุ่งมั่นที่จะพัฒนาขีปนาวุธพิสัยไกลข้ามทวีป (ICBM) ที่สามารถส่งหัวรบนิวเคลียร์ไปโจมตีแผ่นดินสหรัฐฯ ได้ ซึ่งสร้างความหวุ่นวิตกไปทั่วภูมิภาค ขณะที่ประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ ยืนยันว่าสหรัฐฯ พร้อมพิจารณามาตรการตอบโต้ทุกรูปแบบ รวมถึงปฏิบัติการทางทหาร

11 ดัชนีก่อการร้ายโลกประจำปี 2560

เมื่อ 16 พ.ย. 60 สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพโลก เผยแพร่ดัชนีก่อการร้ายโลกประจำปี 2560 (Global Terrorism Index 2017) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในปี 2559 มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุก่อการร้ายอยู่ที่ 25,673 ราย ลดลงต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน โดยลดลงร้อยละ 13 จากปี 2558 และลดลงร้อยละ 22 เมื่อเทียบกับปี 2557 ส่วนจำนวนประเทศที่มีผู้เสียชีวิตจากเหตุก่อการร้ายอย่างน้อย 1 ราย เพิ่มขึ้นเป็น 77 ประเทศ จากเดิมที่มีทั้งหมด 65 ประเทศ ในปี 2558 โดยมีรายงานว่าสมาชิกกลุ่มก่อการร้ายใช้วิธีลอบมือคนเดียว หรือที่เรียกว่า “โลน วูล์ฟ” ก่อเหตุในชาติตะวันตกเพิ่มขึ้น ประเทศที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุก่อการร้ายลดลงมากที่สุดคือ ไนจีเรีย โดยลดลงจากปีก่อนหน้าราว 3,100 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ในขณะที่อิรักมีจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุก่อการร้ายลดลงร้อยละ 40 แม้ว่ากลุ่มรัฐอิสลาม หรือ กลุ่มไอเอส พยายามที่จะก่อเหตุบ่อยครั้งขึ้น เพื่อตอบโต้ที่รัฐบาลอิรักพยายามจะยึดคืนพื้นที่จากกลุ่มไอเอส นอกจากนี้ เยเมน อัฟกานิสถาน และซีเรีย ก็เป็น 3 ประเทศ ที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุก่อการร้ายในปี 2559 ลดลงจากเมื่อปี 2558 มากกว่า 500 ราย ดัชนีก่อการร้ายโลก ได้นิยามคำว่าก่อการร้ายว่า “เป็นภัยคุกคาม หรือการใช้กำลังและความรุนแรงแบบผิดกฎหมายของกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา หรือก่อให้เกิดความหวาดกลัวในสังคม ช่มชู้ และคุกคาม” ซึ่งวิเคราะห์จากผลกระทบของเหตุก่อการร้ายใน 163 ประเทศทั่วโลก และครอบคลุมร้อยละ 99.7 ของประชากรโลก โดยในการจัดอันดับในครั้งนี้ ไทยอยู่ในอันดับที่ 16

12 สหรัฐฯ ประกาศยอมรับนครเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลท่ามกลางการโหมยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลก

เมื่อ 6 ธ.ค. 60 ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประกาศยอมรับนครเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลอย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่การสถาปนารัฐอิสราเอล เมื่อปี 1948 ท่ามกลางเสียงวิจารณ์และตำหนิจากผู้นำประเทศทั่วโลกว่าเป็นการจุดไฟความขัดแย้งและทำลายสันติภาพในตะวันออกกลาง โดยสถานะของเยรูซาเลมเป็นเมืองโบราณอันเป็นที่ตั้งศาสนสถานศักดิ์สิทธิ์ของ 3 ศาสนาทั้ง ยิว, มุสลิม และคริสต์ สถานที่แห่งนี้ถือเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์มานานหลายทศวรรษ ซึ่งต่างต้องการได้นครแห่งนี้เป็เมืองหลวงของชนชาติตน สำหรับความขัดแย้งในนครเยรูซาเลมกลายเป็นประเด็นขึ้นมาในช่วงนี้ เนื่องจากคำสั่งเลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการตั้งสถานทูตสหรัฐฯ ในอิสราเอล ซึ่งมีผลตั้งแต่ปี 1995 และต้อง

ต่อเวลาทุก 6 เดือน หมดยุกลงในวันที่ 4 ธ.ค. ก่อนที่ทรัมป์จะเปิดแถลงข่าวยืนยันการลงนามในประกาศรับรองว่า นครเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของประเทศอิสราเอล อย่างชัดเจนในวันที่ 6 ธ.ค. โดยรัฐบาลสหรัฐฯ ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่อเมริกันและพลเมือง หลีกเลียงเขตเมืองเก่าเยรูซาเลมและเวสต์แบงก์ ด้วยคาดว่าจะเกิดการประท้วงต่อต้านอย่างรุนแรง ทั้งนี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ไม่ใช่ผู้นำสหรัฐฯ คนแรก ที่คิดจะย้ายสถานทูตสหรัฐฯ จากกรุงเทลอาวีฟไปยังเยรูซาเลม โดยผู้ที่ผลักดันเรื่องนี้ขึ้นมาคือ นายจอร์จ เอช ดับเบิลยู บุช และนายบิล คลินตัน แต่อดีตผู้นำทั้งสองคนก็ยกเลิกแนวคิดดังกล่าวไป และในสมัยของอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา ก็ต่างใช้สิทธิ์ลงนามชะลอการบังคับใช้กฎหมายนี้มาตลอด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับประเทศอิสราเอลกับปาเลสไตน์

- บีบีซี. 2560. ๖ เสด็จลู่ฟากฟ้าสรวงสวรรค์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/live/thailand-41739343> (30 ตุลาคม 2560)
- ไทยรัฐ. 2560. ‘ไทย-สหรัฐฯ’ ยืนยันความสัมพันธ์ 184 ปี หนุนขับเคลื่อนความร่วมมือทุกมิติ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/1088165> (25 ตุลาคม 2560)
- ไทยพับลิก้า. 2560. ICAO “ปลดธงแดง”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2017/10/icao-9-10-2560/> (15 ตุลาคม 2560)
- วอยซ์. 2560. กรุงเทพฯ รั้งอันดับ 49 เมืองปลอดภัย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.voicetv.co.th/read/531991> (25 ตุลาคม 2560)
- มติชนออนไลน์. 2560. ปรับกรม. บิ๊กตุ๋ 5 โปรดเกล้าฯ ให้รมต. พัน 16 ตำแหน่ง – แต่งตั้งใหม่ 18 ตำแหน่ง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.matichon.co.th/news/743451> (30 พฤศจิกายน 2560)
- ข่าวสด. 2560. ค่วน! “สุรินทร์ พิศสุวรรณ” อดีตเลขาธิการอาเซียน หัวใจวาย เสียชีวิตแล้ว. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_652500 (10 ธันวาคม 2560)
- บีบีซี. 2560. รัฐบาลไทยขานรับอียูจะรื้อฟื้นสัมพันธ์ทางการเมืองอีกครั้ง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/thailand-42308460> (20 ธันวาคม 2560)
- บีบีซี. 2560. ผู้นำคว้นคาตาลูญาประกาศสิทธิแยกตัวเป็นเอกราช. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/international-41465151> (10 ตุลาคม 2560)
- สำนักข่าวอิสรา. 2560. รายงานธ.โลกชี้ไทยหนึ่งในปลายทางแรงงานข้ามชาติ แต่ยังพบอุปสรรคสำคัญเรื่องนโยบาย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.isranews.org/isranews-news/60696-labour-60696.html> (20 ตุลาคม 2560)
- อันอาเซียน. 2560. ความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.asean.com/kerobow01/876> (30 ตุลาคม 2560)
- บีบีซี. 2560. ผู้นำฟิลิปปินส์ประกาศปลดปล่อยเมืองมาราวิจากกลุ่มติดอาวุธ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/international-41651007> (30 ตุลาคม 2560)
- บีบีซี. 2560. จีนเปิดฉากประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/international-41662428> (30 ตุลาคม 2560)
- เดลินิวส์. 2560. “อาเบะ” หนุนลดเลือกตั้งญี่ปุ่น. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.dailynews.co.th/foreign/605819> (30 ตุลาคม 2560)
- ฐานเศรษฐกิจ. 2560. รมว.กท.อาเซียนลงนามร่วมกันในปฏิญญาความร่วมมือรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโลก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thansettakij.com/content/222792> (30 ตุลาคม 2560)
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. 2560. จีนเปิดการปฏิบัติการของฐานทัพในต่างประเทศแห่งแรกที่จีบูตี. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/page-news1.asp?f=1&l=&i=&p=45&j=> (15 ธันวาคม 2560)
- ไทยพับลิก้า. 2560. การเดินทางเยือนเอเชีย 12 วันของโดนัลด์ ทรัมป์ กับภารกิจที่มีเป้าหมายสำคัญ 3 ประการ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2017/11/pridi72/> (20 พฤศจิกายน 2560)
- เมเนเจอร์. 2560. ภาพดาวเทียมชี้ “โสมแดง” กำลังสร้าง “เรือดำน้ำดัดชิปนาวุธ” ลำแรกของประเทศ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://mgronline.com/around/detail/9600000116238> (26 พฤศจิกายน 2560)
- เอ็มไทย. 2560. ดัชนีก่อการร้ายโลกประจำปีชี้ !! ทั่วโลกสังเว 25,000 ศพ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://news.mthai.com/world-news/599328.html> (26 พฤศจิกายน 2560)
- ประชาชาติธุรกิจ. 2560. กองทัพอากาศสหรัฐฯ-เกาหลีใต้ ซ้อมรบครั้งใหญ่ที่สุด เกาหลีเหนือขี้นิวเคลียร์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.prachachat.net/world-news/news-84410> (20 ธันวาคม 2560)

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) (ต.ค. - ธ.ค.60)

ฉบับที่ 1/61 (1 - 14 ต.ค.60)

สถานการณ์โรฮิงจา “เหรียญสองด้าน”

รัฐยะไข่ (อาระกันเดิม) เป็นถิ่นฐานของชาวมุสลิมโรฮิงจาจากกว่า 1 ล้านคนในประเทศเมียนมา สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาวยุทธและชาวมุสลิมโรฮิงจาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในเมียนมาได้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องมาหลายปี โดยรัฐบาลเมียนมายินกรานปฏิเสธการมอบสัญชาติให้แก่ชาวโรฮิงจาด้วยเห็นว่าชาวโรฮิงจาคือผู้อพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายจากบังกลาเทศ ทำให้ชาวโรฮิงจาตกอยู่ในสถานะ “ไร้สัญชาติและไร้แผ่นดินอาศัย” ล่าสุดเหตุการณ์การปราบปรามกองทัพปลดปล่อยโรฮิงจาของกองกำลังรัฐบาลเมียนมา เมื่อ ต.ค.59 และ ส.ค.60 ได้ทำให้ชาวโรฮิงจานับแสนคน ต้องหลบหนีออกนอกประเทศไปพักพิงที่ประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมา และมีข่าวคราวการเสียชีวิตของชาวโรฮิงจา ซึ่งเป็นโศกนาฏกรรมที่สร้างความสะเทือนใจแก่ประชาคมโลก ปัญหาวิกฤตชาวโรฮิงจาไม่ว่าจะในฐานะของผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย หรือผู้หนีภัยจากการสู้รบก็ตามย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งประเทศไทยโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ภูมิหลังของโรฮิงจา

ย้อนกลับไปในปี 1784 ที่รัฐบาลเมียนมาสามารถรวมรัฐอาระกันได้สำเร็จ ทำให้มีชาวมุสลิมบางส่วนได้อพยพหนีเข้าไปในบังกลาเทศหลายหมื่นคน ผลสืบเนื่องจากการเข้ายึดรัฐอาระกันทำให้เมียนมาเกิดความกระทบกระทั่งกับอังกฤษ ซึ่งเดิมจะมีอาระกันเป็นรัฐกันชน (Buffer State) ทำให้เกิดสงคราม First Anglo - Burmese War 1824 - 1826 และสงครามได้สิ้นสุดลงด้วยสนธิสัญญาอันดาโบ คือ รัฐอาระกันทั้งหมดตกไปเป็นของอังกฤษ ส่งผลให้มีพรมแดนกันระหว่างอาระกันและบังกลาเทศ จึงทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรทั้งในส่วนของอาระกันที่เข้าไปในบังกลาเทศหรือจากบังกลาเทศเข้ามา ต่อมาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ญี่ปุ่นเข้ามาล่าอาณานิคม โดยอังกฤษได้ใช้กำลังของโรฮิงจารบกับญี่ปุ่น ในขณะที่ผู้นำของเมียนมาก็ไปเข้ากับญี่ปุ่นเพื่อหวังให้ญี่ปุ่นขับไล่อาณานิคมอังกฤษออกไป จึงเป็นการเปิดพื้นที่ให้เมียนมากับโรฮิงจารบกัน ซึ่งสถานการณ์นี้ถือเป็นประวัติศาสตร์สำคัญที่เป็นบาดแผลระหว่างชาวโรฮิงจาและเมียนมา นำมาสู่กฎหมายที่กำหนดสถานะพลเมืองในเมียนมา เช่น กฎหมาย THE CONSTITUTION OF THE SOCIALIST REPUBLIC OF THE UNION OF BURMA (1974), BURMA CITIZENSHIP LAW (1982) ซึ่งเป็นการปลดสถานะพลเมืองของโรฮิงจาในประเทศและสร้างความลำบากอย่างยิ่งใหญ่ในการดำรงอยู่ของชาวโรฮิงจา

สถานการณ์โรฮิงจา “เหรียญสองด้าน”

จากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเมียนมาดังที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ทำให้ประชาคมโลกได้ทราบถึงปัญหาชนกลุ่มน้อยโรฮิงจา ซึ่งเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และปัญหาเกี่ยวกับการเมืองภายในประเทศเมียนมา ซึ่งเราควรพิจารณาปัญหาดังกล่าวให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นมุมมองจากนานาชาติหรือมุมมองของรัฐบาลเมียนมา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เหรียญด้านที่ 1 : มุมมองจากนานาชาติ จากเหตุการณ์การกวาดล้างชาวโรฮิงจา 2 ครั้งใหญ่ที่ผ่านมา คือ ในเดือน ต.ค.59 ที่กองกำลังรัฐบาลปฏิบัติการปราบปรามชาวมุสลิมโรฮิงจาที่ก่อเหตุโจมตีด้านตำรวจ ซึ่งทำให้มีเจ้าหน้าที่เสียชีวิต 9 นาย ภายหลังการปะทะมีผู้เสียชีวิต 86 คน และอีกกว่า 27,000 คน ต้องอพยพไปยังบังกลาเทศ และอีกเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 25 ส.ค.60 ที่รัฐบาลเมียนมาดำเนินการทางทหารเพื่อปราบปรามกองทัพปลดปล่อยโรฮิงจาแห่งอาระกัน หรือกลุ่มอาร์ซา (Arakan Rohingya Salvation Army : ARSA) ที่ก่อเหตุโจมตีด้านตรวจและเผาทำลายบ้านเรือนในพื้นที่ทางตอนเหนือของรัฐยะไข่ (เชื่อว่าเป็นกลุ่มเดียวกับที่ก่อเหตุเมื่อ ต.ค.59) ภายหลังการปะทะมีผู้เสียชีวิตกว่า 400 คน และมีโรฮิงจาอพยพไปยังบังกลาเทศอย่างน้อย 270,000 คน

พ.ย.58 พรรค NLD ของนางออง ซาน ซูจี ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยแบกความคาดหวังของประชาคมโลกและประชาชนชาวเมียนมา ในการแก้ปัญหาคนไร้สัญชาติ หรือปัญหาชาวมุสลิมโรฮิงจาที่มีความขัดแย้งภายในประเทศกันมายาวนาน

24 ส.ค.60 คณะกรรมการที่ปรึกษาของรัฐยะไข่ส่งมอบรายงานเสนอแนวทางแก้ไขความขัดแย้งและสร้างสันติภาพ “Towards a Peaceful, Fair and Prosperous Future for the People of Rakhine” แก่ประธานาธิบดีถีน จอ เพื่อไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในรัฐยะไข่

ต.ค.59 กลุ่มโรฮิงจាក่อเหตุโจมตีด้านตำรวจและเผาบ้านเรือนทำให้มีเจ้าหน้าที่เสียชีวิต 9 นาย กองกำลังรัฐบาลจึงเข้าปราบปราม ภายหลังการปะทะมีผู้เสียชีวิต 86 คน และอีกกว่า 27,000 คน อพยพหนีไปยังบังกลาเทศ

25 ส.ค.60 รัฐบาลเมียนมาดำเนินการทางทหารเพื่อปราบปรามกองทัพปลดปล่อยโรฮิงจาแห่งอาระกัน (Arakan Rohingya Salvation Army : ARSA) ที่ก่อเหตุโจมตีด้านตรวจและเผาทำลายบ้านเรือนในพื้นที่ทางตอนเหนือของรัฐยะไข่ ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตกว่า 400 คน นำไปสู่การอพยพลี้ภัยของชาวโรฮิงจาไปยังบังกลาเทศอย่างน้อย 270,000 คน

Infographic by กศย.ศสย.สปท.

จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น นานาชาติต่างจุดประเด็นคำถามว่า “ทำไมนางอองซาน ซูจี ไม่มีมาตรการใด ๆ ต่อเรื่องดังกล่าว ในฐานะเคยได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ แต่กลับมีท่าทีที่เมินเฉยต่อการปราบปรามชาวโรฮีนจา” นำมาซึ่งแรงกดดันจากนานาชาติอย่างหนัก ไม่ว่าจะเป็น (1) องค์การโลลามะ ผู้นำทางจิตวิญญาณของชาวทิเบต ทรงเขียนจดหมายถึงนางอองซาน ซูจี เมื่อ 11 ก.ย.60 เรียกร้องให้หาทางแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ทำให้ชาวมุสลิมโรฮีนจาราว 3 แสนคน ต้องอพยพออกจากเมียนมา (2) ข้าหลวงใหญ่คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council : UNHRC) ออกมาระบุว่าปฏิบัติการที่มุ่งเป้าไปยังชาวมุสลิมโรฮีนจาของกองทัพรัฐบาลเมียนมา “เป็นกรณีตัวอย่างของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์อย่างชัดเจน” พร้อมประณามการปฏิบัติการของกองทัพเมียนมาต่อชาวโรฮีนจา¹ และ (3) นายอันโตนิโอ กูเตอร์เรส เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เรียกร้องให้ทางการเมียนมาเร่งปฏิบัติการทางทหารในรัฐยะไข่ ยุติการใช้ความรุนแรง ยึดมั่นตามหลักนิติธรรม รับรองสิทธิความเป็นพลเมืองของชาวโรฮีนจา และเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา ขณะเดียวกันยังขอให้รัฐบาลเมียนมาให้สัญชาติแก่คนเหล่านี้ อีกด้วย² โดยสรุป ถึงแม้ว่าจะมีการเรียกร้องต่าง ๆ จากนานาชาติต่อประเด็นปัญหาโรฮีนจาในประเทศเมียนมา แต่ก็ยังไม่ปรากฏความกดดันที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมต่อเมียนมาแต่อย่างใด

เหรียญด้านที่ 2 : มุมมองของประชาชนและรัฐบาลเมียนมา

ประชาชนชาวเมียนมาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเจ้าหน้าที่ทางการว่า ชาวโรฮีนจาไม่ใช่พลเมืองของเมียนมา แต่เป็นผู้อพยพผิดกฎหมายจากบังกลาเทศ แม้ว่าครอบครัวของชาวโรฮีนจาจำนวนมากได้อาศัยอยู่ในเมียนมาหลายชั่วอายุคนแล้ว สิ่งที่นานาชาติมองว่าเป็นประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน แต่ประชาชนเมียนมากลับมองว่าเป็นประเด็นด้านอธิปไตยและคนจำนวนมากสนับสนุนการใช้ปฏิบัติการทางทหารจัดการกับปัญหาในรัฐยะไข่ นอกจากนี้ประชาชนเมียนมายังมองว่าสื่อต่างประเทศรายงานกรณีที่เกิดขึ้นเพียงด้านเดียว และมีความเห็นอกเห็นใจฝ่ายชาวโรฮีนจามากเกินไป โดยที่ไม่ได้รายงานชะตากรรมที่เลวร้ายของคนกลุ่มอื่นในรัฐยะไข่ ที่ต้องพลัดถิ่นฐานบ้านเกิดจากเหตุความไม่สงบนี้ นอกจากนี้กลุ่มผู้มีความคิดชาตินิยมยังพยายามผลักดันแนวคิดที่ว่าชาวมุสลิมโรฮีนจาเป็นภัยคุกคามต่อสังคม เนื่องจากชาวมุสลิมสามารถมีภรรยาได้ 4 คน และมีลูกได้เป็นจำนวนมาก ประชาชนในพื้นที่จึงเกรงว่าชาวโรฮีนจาจะแย่งที่หากินเมื่อประชากรกลุ่มนี้ขยายตัวเพิ่มขึ้น

จากเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ รัฐบาลเมียนมาได้มีความพยายามในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในรัฐยะไข่ โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรฮีนจา (Advisory Commission on Rakhine State) ขึ้นเมื่อ ส.ค.59 เพื่อสร้างสันติภาพและความสงบสุขแก่ประชาชนในรัฐยะไข่ โดยมี นายโคฟี อันนัน อดีตเลขาธิการสหประชาชาติเป็นประธานคณะ ซึ่งได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหลายกลุ่ม ทั้งในค่ายผู้พลัดถิ่นและในหมู่บ้านต่าง ๆ โดยคณะที่ปรึกษา ได้ส่งมอบรายงานเสนอแนวทางแก้ไขความขัดแย้งและสร้างสันติภาพ “Towards a Peaceful, Fair and Prosperous Future for the People of Rakhine” แก่ประธานาธิบดีถิน จอ ไปเมื่อ 24 ส.ค.60 ซึ่งรายงานประกอบไปด้วย การประณาม และคำแนะนำสำหรับรัฐบาลเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้ง การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การสร้างความปรองดอง การสร้างสถาบัน และการส่งเสริมการพัฒนาในรัฐยะไข่ เพื่อไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น³

ความเคลื่อนไหวครั้งแรกของรัฐบาลเมียนมาสำหรับกรณีเหตุการณ์ล่าสุดในรัฐยะไข่ คือ การขึ้นแถลงต่อที่ประชุมสมัชชาในกรุงเนปิดอว์ของนางอองซาน ซูจี เมื่อ 19 ก.ย.60 โดยมีเนื้อหาสำคัญว่ารัฐบาลไม่มีเจตนาจะหลบเลี่ยงความรับผิดชอบ และขอประณามการใช้ความรุนแรง โดยได้กล่าวถึงเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการทางทหารว่า มีหลักปฏิบัติอย่างระมัดระวัง และทำทุกวิถีทางเพื่อให้การปฏิบัติการทางทหารไม่กระทบกับประชาชนที่บริสุทธิ์ นอกจากนี้ ยังเชิญนักการทูตและนักข่าวให้ลงพื้นที่ เพื่อติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในรัฐยะไข่ ซึ่งแม้จะมีชาวมุสลิมจำนวนมากอพยพเข้าไปยังฝั่งบังกลาเทศ แต่ก็มีชาวมุสลิมอีกจำนวนมากที่สามารถอยู่ร่วมกับคนในชุมชนได้อย่างสันติสุข นอกจากนี้ยังยืนยันว่าชาวมุสลิมในพื้นที่สามารถเข้าถึงการศึกษาและสิ่งอื่น ๆ ได้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และยังได้กล่าวถึงโครงการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในรัฐยะไข่ เช่น โครงการสร้างเขตเศรษฐกิจ การสร้างงาน การสร้างที่อยู่ใหม่ให้กับประชาชน รวมถึงกระบวนการพิสูจน์สัญชาติและเชื้อชาติทั่วประเทศ ส่วนการที่มีผู้เรียกร้องให้ส่งตัวมุสลิมที่หนีไปยังบังกลาเทศกลับเพื่อให้รัฐบาลเมียนมาเริ่มกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ รัฐบาลยืนยันว่าพร้อมที่จะเริ่มกระบวนการนี้โดยเร็วที่สุด⁴

บทสรุป

ในเวทีนานาชาติ ปัญหาวิกฤตโรฮีนจา นอกจากจะเป็นบททดสอบที่ทำให้ท้าทายสำหรับรัฐบาลเมียนมาแล้ว ยังเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนในการทบทวนวิถีสหประชาชาติ (ASEAN Way) โดยเฉพาะในส่วนของหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายใน หลักสิทธิมนุษยชนสากล รวมถึงมาตรการในการจัดการและการแก้ไขความขัดแย้งภายในภูมิภาคอีกด้วย⁵

ในบริบทของประเทศไทย รัฐบาลและกองทัพควรกำหนดแนวทางและท่าทีต่อประเด็นนี้อย่างระมัดระวัง โดยควรเน้นการรักษาสมดุลความสัมพันธ์กับทั้งเมียนมา ประเทศตะวันตก และโลกมุสลิม เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่มีมายาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่รัฐบาลเมียนมายืนยันว่าโรฮีนจาเป็นปัญหาภายในประเทศ หากมีการแสดงออกต่อประเด็นปัญหานี้มากเกินไปจะเป็นการละเมิดกติกาที่ไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศซึ่งกันและกัน นอกจากนี้หน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยควรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากสถานการณ์ในเมียนมานั้นเป็นที่สนใจของมุสลิมทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทย ซึ่งอาจเป็นช่องทางให้ผู้ไม่หวังดีแสวงประโยชน์ในการสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในประเทศไทยได้ เช่น กลุ่มก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชุมชนเมียนมาในประเทศไทย เครือข่ายโรฮีนจาในประเทศไทย เป็นต้น

อ้างอิง

- 1) ยูเอ็นโวยเมียนมา ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์โรฮีนจา. สืบค้นจาก <http://www.newtv.co.th/news/5340> เมื่อวันที่ 14 ก.ย.60
- 2) เลขาธิการยูเอ็นจี้เมียนมา หยุดคุกคามโรฮีนจา. สืบค้นจาก <http://www.posttoday.com/world/news/514753> เมื่อวันที่ 17 ก.ย.60
- 3) “โคฟี อันนัน” ส่งมอบรายงานสุดท้ายแก้ปัญหาโรฮีนจาให้ปช.ถินจอ. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID=960000086820> เมื่อวันที่ 14 ก.ย.60
- 4) ‘ซูจี’แถลงจุดยืนต่อสถานการณ์โรฮีนจาเป็นครั้งแรก. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/world/news/515592> เมื่อวันที่ 14 ก.ย.60
- 5) สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภา. 2560. บททดสอบของรัฐบาลเมียนมากับวิกฤตโรฮีนจา. วารสารรอบรู้อาเซียน ปีที่ 4 ฉบับที่ 4

การเดินทางสู่การเป็น “รัฐนิวเคลียร์” ของเกาหลีเหนือ : ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

ความขัดแย้งบนคาบสมุทรเกาหลี อันเนื่องมาจากการเดินทางสู่การเป็น “รัฐนิวเคลียร์” ของเกาหลีเหนือ (ประเทศที่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง) เป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนาน และมีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และการทดสอบขีปนาวุธ ซึ่งเกาหลีเหนือถือว่าการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์เป็นสิ่งจำเป็นถึงหลักประกันความอยู่รอดของประเทศ และเพื่อให้พ้นภัยคุกคามจากสหรัฐฯ ที่มีนโยบายต่อต้านประเทศที่พัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งหลายประเทศแสดงท่าทีต่อความพยายามในการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และการทดสอบขีปนาวุธของผู้นำเกาหลีเหนือ ว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงในภูมิภาค ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

สถานการณ์ความตึงเครียดบนคาบสมุทรเกาหลีระลอกใหม่ เกิดขึ้นหลังจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC) ออกข้อมติที่ 2371 คว่ำบาตรเกาหลีเหนือ เมื่อ 5 ส.ค.60 เพื่อลงโทษ และเพิ่มแรงกดดันด้านเศรษฐกิจต่อเกาหลีเหนือ จากการที่เกาหลีเหนือยิงทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีป (Intercontinental Ballistic Missile : ICBM) 2 ครั้ง ในห้วง ท.ค.60 ซึ่งผู้นำเกาหลีเหนือยังคงยืนยันในระหว่างการประชุมคณะกรรมาธิการกลางพรรคแรงงานเกาหลี ครอบรอบการก่อตั้ง 72 ปี เมื่อวันที่ 9 ต.ค.60 ว่าจะไม่ยุติการพัฒนานิวเคลียร์และขีปนาวุธ ส่งผลให้หลายประเทศเกิดความวิตกกังวลเป็นอย่างมาก และมองว่าเกาหลีเหนือเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงในภูมิภาค

ท่าทีของมหาอำนาจ และประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศต่าง ๆ ได้แสดงท่าทีต่อความพยายามยิงทดสอบขีปนาวุธ ของผู้นำเกาหลีเหนือในห้วงที่ผ่านมา ดังนี้

สหรัฐฯ : เมื่อ 23 ก.ย.60 สหรัฐฯ ได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดรุ่น B-1B พร้อมด้วยเครื่องบินขับไล่ F-15C บินเข้าใกล้น่านฟ้าของเกาหลีเหนือ เพื่อแสดงศักยภาพ และส่งสัญญาณว่าสหรัฐฯ พร้อมทั้งจะใช้ทางเลือกทางทหารปกป้องดินแดนของสหรัฐฯ และพันธมิตร โดยล่าสุด โฆษกทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐฯ แถลงเมื่อ 2 ต.ค.60 ว่า สหรัฐฯ จะไม่เจรจากับเกาหลีเหนือ เกี่ยวกับ

ปัญหาอาวุธนิวเคลียร์ในเวลานี้ ยกเว้นว่าจะเป็นการเจรจาเพื่อนำตัวชาวสหรัฐฯ ที่ถูกควบคุมตัวในเกาหลีเหนือกลับสู่สหรัฐฯ เท่านั้น

รัสเซีย : ยืนยันความพร้อมที่จะร่วมมือกับเกาหลีเหนือ เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งบนคาบสมุทรเกาหลี ผ่านวิธีการทางการเมือง และการทูตอย่างสันติ รวมทั้งสนับสนุนแผนแม่บทในการแก้ไขปัญหาบนคาบสมุทรเกาหลีของรัสเซียกับจีน

จีน : ประกาศจะปฏิบัติตามข้อมติคว่ำบาตรเกาหลีเหนือของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ โดยระงับการส่งออกก๊าซธรรมชาติเหลว และหยุดนำเข้าสิ่งทอจากเกาหลีเหนือ โดยทันที รวมทั้งจะจำกัดการส่งออกพลังงานให้เกาหลีเหนือตั้งแต่ 1 ต.ค.60

ญี่ปุ่น : ประกาศให้ความร่วมมือกับ สหรัฐฯ จีน รัสเซีย และเกาหลีใต้ เพื่อกดดันเกาหลีเหนือ และพิจารณาทบทวน แนวทางการรับมือภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือ จะเห็นได้จากรายงานด้านการป้องกันประเทศประจำปี 60 (Defense White Paper 2017) ของกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น ซึ่งเผยแพร่เมื่อ 8 ส.ค.60 ระบุภัยคุกคามนิวเคลียร์จากเกาหลีเหนือสู่ระดับใหม่ และคาดว่าจะมีความเป็นไปได้ที่เกาหลีเหนือจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาหัวรบนิวเคลียร์ (Nuclear Warheads)

เกาหลีใต้ : ประธานาธิบดีมุนแจอิน ยืนยันว่ารัฐบาลจะพยายามทุกวิถีทาง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการปะทะทางการทหาร และจะสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นโดยเร็ว

การเดินทางสู่การเป็น “รัฐนิวเคลียร์” ของเกาหลีเหนือ

- 4 ก.ค.60 : เกาหลีเหนือยิงทดสอบขีปนาวุธพิสัยกลางจากบริเวณเขตจังหวัดของอินเหนือ ไปตกในทะเลตะวันออก (ทะเลญี่ปุ่น)
- 27 ส.ค.60 : เกาหลีเหนือยิงขีปนาวุธพิสัยไกลไปทางทะเลญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ในห้วงการซ้อมรบร่วมประจำปีระหว่างเกาหลีใต้กับสหรัฐฯ
- 4 ก.ค.60
- 28 ก.ค.60
- 27 ส.ค.60
- 29 ส.ค.60
- 28 ก.ค.60 : เกาหลีเหนือได้ยิงทดสอบขีปนาวุธครั้งใหม่ จากฐานยิงในจังหวัดชานกิง ก่อนตกลงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของญี่ปุ่น
- 29 ส.ค.60 : เกาหลีเหนือยิงทดสอบขีปนาวุธพิสัยกลาง รุ่น Hwasong-12 จากฐานยิงใกล้กรุงเปียงยาง ชัมแห่งดินญี่ปุ่นเหนือเกาะฮอกไกโด ก่อนตกในมหาสมุทรแปซิฟิกญี่ปุ่น
- 9 ต.ค.60 : เกาหลีเหนือประกาศพร้อมที่จะยกระดับการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ และจะดำเนินนโยบายการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ผลกระทบต่ออาเซียนและภูมิภาค

สถานการณ์ดังกล่าวทำให้อาเซียนได้แสดงบทบาทเชิงรุกในการรักษาสันติภาพ เพราะแม้ว่าเกาหลีเหนือจะมีท่าทีก้าวร้าวต่อนานาชาติ แต่ในทางกลับกัน เกาหลีเหนือได้แสดงความไว้วางใจที่จะใช้เวทีการประชุมของอาเซียนในการแสดงจุดยืนของตน ด้วยการเข้าร่วมการประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF) ครั้งที่ผ่านมา ซึ่งอาเซียนได้มีบทบาทในการส่งสัญญาณผ่านเวทีการประชุมฯ เพื่อให้เกาหลีเหนือลดท่าทีก้าวร้าวของตนลง และเวทีการประชุมต่าง ๆ ของอาเซียนในอนาคตอาจดึงเกาหลีเหนือให้เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์กับประชาคมโลกอย่างสร้างสรรค์ได้ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปสู่การรื้อฟื้นการเจรจา 6 ฝ่ายขึ้นอีกครั้ง หลังจากเกาหลีเหนือประกาศถอนตัวจากการเจรจาไปในปี 52

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่ออาเซียน ดังนี้

ด้านการเมืองและความมั่นคง : อาเซียนอาจจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์บนคาบสมุทรเกาหลี แต่การที่สหรัฐฯ ได้เคลื่อนย้ายกำลังขนาดใหญ่เข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงในภูมิภาคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และอาจใช้ปัจจัยดังกล่าวเป็นเงื่อนไขในการก่อให้เกิดสงครามขึ้นได้ หลังจากที่เคยเกิดขึ้นในอิรัก ลิเบีย และซีเรีย มาแล้ว

ด้านเศรษฐกิจ : ประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์บนคาบสมุทรเกาหลี ล้วนแล้วแต่เป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ดังนั้นในอนาคต หากสถานการณ์ยืดเยื้อจนขยายวงกว้างออกไป อาจกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน และการเติบโตของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะประเทศในอาเซียนที่เป็นฐานการลงทุน และฐานการผลิตที่สำคัญของบริษัทจากเกาหลีใต้ อาทิ บริษัทซัมซุง และบริษัทแอลจี เนื่องจากกรณีที่นักธุรกิจและผู้บริโภคจะเพิ่มการออมมากขึ้น เพราะไม่มั่นใจในอนาคต ทำให้ไม่เกิดการลงทุน และการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งยังส่งผลให้ธุรกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกไปสหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่น มีแนวโน้มขยายตัวลดลง

ด้านสังคมและวัฒนธรรม : จากการยิงทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือหลายครั้ง ทำให้ประชาชนบนคาบสมุทรเกาหลีและภูมิภาค ได้รับผลกระทบจากความก้าวร้าวดังกล่าว ทั้งความหวาดระแวงภัยสงคราม และการต่อต้านการติดตั้งระบบป้องกันขีปนาวุธ THAAD (Terminal High Altitude Area Defense)

ผลกระทบต่อประเทศไทย

สถานการณ์ดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ดังนี้

ด้านนโยบายต่างประเทศของไทย : รัฐบาลไทยยืนยันว่าจะยังคงรักษาความสัมพันธ์ทั้งเกาหลีเหนือ และเกาหลีใต้ รวมถึงสหรัฐฯ และจีน ที่อยู่ในระดับสัมพันธ์ภาพที่ดีมาโดยตลอด และ

หากสหประชาชาติ และอาเซียนมีจุดยืนใดๆ ออกมา ไทยก็ย่อมต้องยึดถือและปฏิบัติตามเช่นกัน

ด้านการเมืองและความมั่นคง : แม้ปัจจุบันจะยังไม่เกิดภาวะสงครามบนคาบสมุทรเกาหลี แต่ท่ามกลางมาตรการคว่ำบาตรของนานาชาติ อาจทำให้คนเกาหลีเหนือลี้ภัยผ่านประเทศไทยไปยังเกาหลีใต้เพิ่มขึ้น โดยข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ปี 59 พบว่า มีชาวเกาหลีเหนือเข้ามายังประเทศไทย 535 คน และในช่วง 6 เดือนแรกของปี 60 มีจำนวน 385 คน โดยส่วนใหญ่เข้ามาทางตอนเหนือของประเทศไทย บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ใกล้กับ สปป.ลาว และในอนาคตหากกรณีสถานการณ์ความรุนแรงพัฒนาไประดับหนึ่ง หรือเกิดการสู้รบกันขึ้น อาจเกิดคลื่นผู้อพยพทั้งชาวเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ออกนอกคาบสมุทรเกาหลี และไทยอาจเป็นปลายทางหนึ่ง

ด้านเศรษฐกิจ : ปัจจุบันไทยเป็นคู่ค้าอันดับ 4 ของเกาหลีเหนือ โดยในปี 59 มูลค่าส่งออกของไทยไปเกาหลีเหนือมีประมาณ 47 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จึงมีผลกระทบด้านการส่งออกของไทยไปเกาหลีเหนือ เนื่องจากไทยต้องปฏิบัติตามมติคว่ำบาตรเกาหลีเหนือของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สถานการณ์บนคาบสมุทรเกาหลีในเวลานี้ ยากที่จะคาดเดาว่าจะเกิดภาวะสงครามระลอกใหม่ขึ้นหรือไม่ ซึ่งประเด็นที่ควรตั้งข้อสังเกต คือ การข่มขู่ว่าจะมีการโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ นั้น จะเป็นไปเพื่อเป้าหมายความอยู่รอดของประเทศ หรือต้องการใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองกับประเทศมหาอำนาจ ซึ่งไทยมีความหวังว่า เกาหลีเหนือจะมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสันติภาพและความมั่นคงถาวรให้คาบสมุทรเกาหลีอย่างสร้างสรรค์ และหวังว่าเกาหลีเหนือคงจะเลือกเส้นทางแห่งสันติภาพ รวมทั้งร่วมหาแนวทางยุติปัญหาร่วมกับนานาชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำคัญ ได้แก่ ประเทศไทยและกองทัพควรเตรียมการรับมือ สำหรับนำคนไทยที่อยู่ในพื้นที่อันตรายกลับประเทศหากเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ทั้งนี้กองทัพได้เตรียมจัดตั้งศูนย์การแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบบูรณาการ (ศมบ.) เพื่อติดตามสถานการณ์โลก โดยขีดเส้นกรอบปฏิบัติไว้ 6 ประเทศ คือ เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ รัสเซีย และจีน ซึ่งจะทำให้การประสานงานช่วยเหลือคนไทยมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

อ้างอิง

- 1) ไทยตั้งศูนย์ติดตามสหรัฐฯ-เกาหลีเหนือ พร้อมอพยพ. เข้าถึงจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/261700>. สืบค้นวันที่ 10 ต.ค.60
- 2) รายงานสถานการณ์ข่าวนาสนใจ. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. เข้าถึงจาก <https://www.nia.go.th/niaweb59/page-news1.asp?f=1>. สืบค้นวันที่ 10 ต.ค.60
- 3) วิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจในความขัดแย้งสหรัฐฯ-เกาหลีเหนือ. Money Channel. เข้าถึงจาก <http://www.moneychannel.co.th>. สืบค้นวันที่ 11 ต.ค.60

“พญามังกร” กับการก้าวสู่สังคมนิยมสมัยใหม่

ในช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมา มีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงของโลก นั่นคือการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 19 ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง ที่ถือเป็นการกำหนดทิศทางและวางทนายาผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในอีก 5 ปีข้างหน้า รวมทั้งยังเป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยมีผู้ร่วมประชุมที่เป็นตัวแทนจากหลายภาคส่วน รวมกว่า 2,287 คน ซึ่งถูกคัดเลือกจากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์กว่า 89 คนทั่วประเทศ ผลที่ได้จากการประชุม คือ 1) ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และ นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ 2 ร่วมกับสมาชิกคณะกรรมการการเมืองอีก 5 คนที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดของจีน 2) บรรจุหลักการของนายสี จิ้นผิง ไว้ในรัฐธรรมนูญของพรรค การกระทำเช่นนี้เป็นการรับรองว่านายสี จิ้นผิง ได้ขึ้นครองอำนาจเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลสูงสุดของจีน เทียบเท่ากับประธานเหมา เจ๋อตง ผู้ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ 3) ดำเนินการตามหลักการสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่ 4) สานต่อนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง 5) พัฒนาการป้องกันประเทศและกองทัพให้ทันสมัย อาจกล่าวได้ว่าในอนาคตจีนอาจก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจอันดับหนึ่งแทนที่สหรัฐฯ ก็เป็นไปได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไทยและอาเซียนในอนาคต

จีนได้จัดการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2464 ที่นครเซี่ยงไฮ้ และมีวาระการประชุมทุก ๆ 5 ปี สำหรับปีนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 18-24 ตุลาคม 2560 ที่ผ่านมานี้ ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง มีผู้ร่วมประชุมที่เป็นตัวแทนจากหลายภาคส่วน ทั้งนักการเมืองระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น กองทัพ รัฐบาลศึกษา นักกีฬา นักบินอวกาศ ชนชั้นแรงงาน ชาวนา และกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมกว่า 2,287 คน ซึ่งถูกคัดเลือกจากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์กว่า 89 คนทั่วประเทศ

การประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางและอนาคตของพรรคที่จะมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ สมาชิกคณะกรรมการการเมืองหรือที่เรียกว่า “โพลิตบูโร” (Politburo) แทนผู้บริหารพรรคคนเก่าที่ได้เกษียณไป รวมถึงการพิจารณาและรับรองการแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรค และการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ทั้งการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และที่สำคัญยังเป็นประเพณีของการประชุมที่จะวางทนายาผู้นำรุ่นต่อไปของจีนอีกด้วย

ผลที่ได้จากการประชุม

การประชุมเริ่มต้นด้วยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนกล่าวถึงความสำเร็จของรัฐบาลจีนในการพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งแนวทางการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ในอีก 5 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ในการประชุมตลอด 1 สัปดาห์ สมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ได้มีการลงมติเลือกผู้นำและคณะกรรมการบริหารพรรคอีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญจากการประชุมได้ 5 ประเด็น ดังนี้

1. การแต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการการเมืองหรือ โพลิตบูโร (Politburo) ที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดของจีน จำนวน 7 คน ประกอบด้วยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี ทั้งสองได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ 2 นายหวาง หยาง รองนายกรัฐมนตรี นายหาน เจิ้ง เลขาธิการพรรคประจำนครเซี่ยงไฮ้ นายเจ้า เล่อจี หัวหน้าคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของพรรค รวมทั้งนักการเมืองอาวุโสอย่างนายหลี่ จ้านซู และนายหวาง ฮู่หนิง อย่างไรก็ตามการแต่งตั้งคณะกรรมการโพลิตบูโรชุดใหม่ของจีน

สรุปผลการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 19

- การแต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการการเมืองหรือ โพลิตบูโร (Politburo) ที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดของจีน จำนวน 7 คน
- ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้บรรจุ “หลักการของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่” ลงเป็นหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของพรรค “แนวคิดของประธานเหมา เจ๋อตง” และ “ทฤษฎี” ของนายเจิ้ง เสี่ยวผิง
- การดำเนินการตามหลักการสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดยุทธศาสตร์และอนาคต ของพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนจีนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว หลักการดังกล่าวประกอบด้วยส่วนประกอบที่การปกครองพรรคคอมมิวนิสต์ ควบคุมการสร้างพรรคเพื่อสังคมนิยม และควบคุมการพัฒนาของสังคมนิยมในทิศทางใหม่
- การสานต่อนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง (The Belt and Road Initiative) เน้นการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศที่มีความเข้มแข็งทางการค้า พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการลงทุนอย่างเสรี
- การมุ่งสู่การเป็นประเทศเกษตรกรรมที่ทันสมัย โดยการสร้างระบบการชลประทาน การพัฒนาเครื่องจักรกล (Mechanization) การยุบควบรวม และเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐาน การปรับปรุงระบบองค์ที่ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของโลกดิจิทัลในปี พ.ศ. 2593

ในครั้งนี้ยังถือเป็นกรณีศึกษาที่แตกต่างจากการประชุมครั้งก่อนๆ เนื่องจากไม่มีการประกาศชัดเจนถึงบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศต่อจากสี จิ้นผิง ซึ่งจะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไปจนถึงปี พ.ศ.2565 เป็นไปได้ว่านายสี จิ้นผิง อาจจะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีจีนอีกสมัย เพื่อสานต่อนโยบายต่างๆ ให้สำเร็จ

2. การบรรจุหลักการของนายสี จิ้นผิงไว้ในรัฐธรรมนูญของพรรค ที่ประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้บรรจุ “หลักการของสี จิ้น ผิง ว่าด้วยสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่” ที่เป็นหลักปฏิบัติเพื่อนำจีนไปสู่การเป็นประเทศสังคมนิยมสมัยใหม่ที่เจริญรุ่งเรือง แข็งแกร่ง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการทหาร ลงเป็นหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของพรรคซึ่งถือได้ว่าเทียบเท่ากับ “แนวคิดของประธานเหมา เจ๋อตง” และ “ทฤษฎี” ของนายเติ้ง เสี่ยวผิง โดยทฤษฎีทางการเมืองของนายเติ้งได้รับการบรรจุในรัฐธรรมนูญของพรรคหลังจากเขาถึงแก่อนิจกรรมไปแล้ว การกระทำเช่นนี้เป็นการรับรองว่านายสี จิ้นผิง ได้ขึ้นครองอำนาจเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลสูงสุดของจีนเทียบเท่ากับประธานเหมา เจ๋อตง ผู้ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อีกด้วย

3. การดำเนินการตามหลักการสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดทิศทางและอนาคตของพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนจีนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว หลักการดังกล่าวประกอบไปด้วยกฎเกณฑ์การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ กฎเกณฑ์การสร้างสรรค์ของสังคมนิยม และกฎเกณฑ์การพัฒนาของสังคมนิยมในทัศนวิสัยใหม่ เพื่อให้บรรลุซึ่งความเจริญรุ่งเรืองอันยิ่งใหญ่ของจีนในการพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมนิยมที่ทันสมัย เข้มแข็ง มั่งคั่ง และสวยงามภายในปี พ.ศ.2593

4. การสานต่อนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง (The Belt and Road Initiative) เน้นการดำเนินนโยบายอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศที่มีความเข้มแข็งทางการค้า พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการลงทุนอย่างเสรี ส่งเสริมความร่วมมือด้านศักยภาพการผลิตระหว่างประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมการเปิดประเทศและสร้างโครงสร้างการเปิดประเทศสู่ภายนอกที่เชื่อมต่อทั้งทางบกและทางทะเล สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก

5. การมุ่งสู่การป้องกันประเทศและการพัฒนากองทัพให้ทันสมัย นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีและประธานคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ (Central Military Commission : CMC) ได้วางเป้าหมายของการป้องกันประเทศและกองทัพไว้ 3 ช่วง คือ 1) ภายในปี พ.ศ.2563 การพัฒนากองทัพต้องมีความก้าวหน้าในการพัฒนาเครื่องจักรกล (Mechanization) อาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐาน รวมทั้งต้องมีรูปแบบการจัดตั้งกองทัพที่ทันสมัยตอบสนองต่อแนวโน้มการพัฒนาทางการทหาร

ใหม่ของโลก และต้องการพัฒนาบุคลากรด้านการทหารควบคู่ไปด้วย 2) ภายในปี พ.ศ.2573 จีนต้องมีการป้องกันประเทศและมิกองทัพที่ทันสมัย และ 3) ในปี พ.ศ.2593 กองทัพจีนจะต้องเป็นกองทัพชั้นนำของโลก

โอกาสของอาเซียนและไทย

จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลในเวทีโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการทหาร นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีการลงทุนด้านเศรษฐกิจและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาประเทศในภูมิภาคอาเซียนและประเทศไทย จากการประชุมดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาประเทศของจีนในระยะยาว โดยเฉพาะหลักการของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงที่ถือเป็นธรรมนูญของพรรค

ดังนั้นอาเซียนและไทยจึงควรเรียนรู้และแสวงหาโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน ผ่านนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทางที่ถือเป็นนโยบายที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีน โดยการทำความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการพัฒนาโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศร่วมกับจีน และควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อให้ความสัมพันธ์ของอาเซียนและไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นมากขึ้น

นอกจากนี้จากการที่จีนมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการป้องกันประเทศและพัฒนากองทัพให้ทันสมัยและเป็นกองทัพชั้นนำของโลก ทำให้กองทัพไทยสามารถที่จะแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาดังกล่าวได้ โดยการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของกองทัพไปเรียนรู้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจากจีน เพื่อนำมาพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย สามารถพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เองได้ และเพื่อลดการนำเข้าอาวุธยุทโธปกรณ์จากต่างประเทศในอนาคต

อย่างไรก็ตามแม้ว่าไทยสามารถที่จะแสวงหาประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการทหารจากจีน แต่โดยธรรมชาติแล้วเมื่อประเทศใดที่มีอำนาจมากเกินไป ย่อมจะเน้นผลประโยชน์ของประเทศตนเองเป็นหลัก ดังนั้นไทยควรจะรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ให้สมดุลด้วยในเวลาเดียวกัน เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของจีนที่จะมีอำนาจเพิ่มขึ้นในอนาคต

อ้างอิง

- 1) <http://www.manager.co.th/euro2004/ViewNews.aspx?NewsID=9600000108538>
- 2) <https://www.matichon.co.th/news/700515>
- 3) <http://www.tcjapress.com/2017/10/19/china-324235432645/>
- 4) <https://www.thairath.co.th/content/1107922>
- 5) <https://www.thairath.co.th/content/1110265>
- 6) <http://www.vjiaichina.com/articles/772>

แนวคิด “สิทธิในการกำหนดใจตนเอง (Right to Self - determination)” : อีสราเอลและความขัดแย้ง

แนวคิด “สิทธิในการกำหนดใจตนเอง” (Right to Self - determination) ได้เริ่มต้นขึ้นในศตวรรษที่ 18 โดยองค์การสหประชาชาติ ได้มีมติที่เกี่ยวข้องที่ให้ความชัดเจนต่อแนวคิดดังกล่าว คือ มติที่ 1514 และมติ 2625 ในปี 1960 และ 1970 ตามลำดับ ทำให้แนวคิดฯ นี้ ได้ถูกนำมาใช้ทั้งทางบวก เช่น ตีมอร์ตะวันออก (พ.ศ.2542) ชูดานใต้ (พ.ศ.2554) ที่สามารถลดปัญหาความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนความไม่เท่าเทียมทางการเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง ในส่วนผลกระทบทางลบ เช่น เคอร์ดิสถาน (พ.ศ.2560) และคาตาโลเนีย (พ.ศ.2560) ได้ถูกนำไปขยายผลจนทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมเป็นวงกว้าง จนในที่สุดอาจกลายเป็นวิกฤติการณ์เลวร้าย ส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐและความปลอดภัยของประเทศ ดังนั้น การวิเคราะห์และทำความเข้าใจ กับแนวคิดฯ ดังกล่าวนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักและนำไปประยุกต์เป็นนโยบายส่งเสริมการรับรู้และ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีมาตรฐาน มีศักดิ์ศรี และมีโอกาสทางสังคมให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งประสานแนวคิด พร้อมกับแสวงหาจุดร่วมของผู้ที่มีความเห็นต่าง เพื่อป้องกันการเบี่ยงเบนนำแนวคิดการกำหนดใจตนเองไปสร้างความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง อันเป็นสาเหตุนำมาซึ่งความไม่สมัคสมานสามัคคีของคนในชาติ

ความเป็นมา

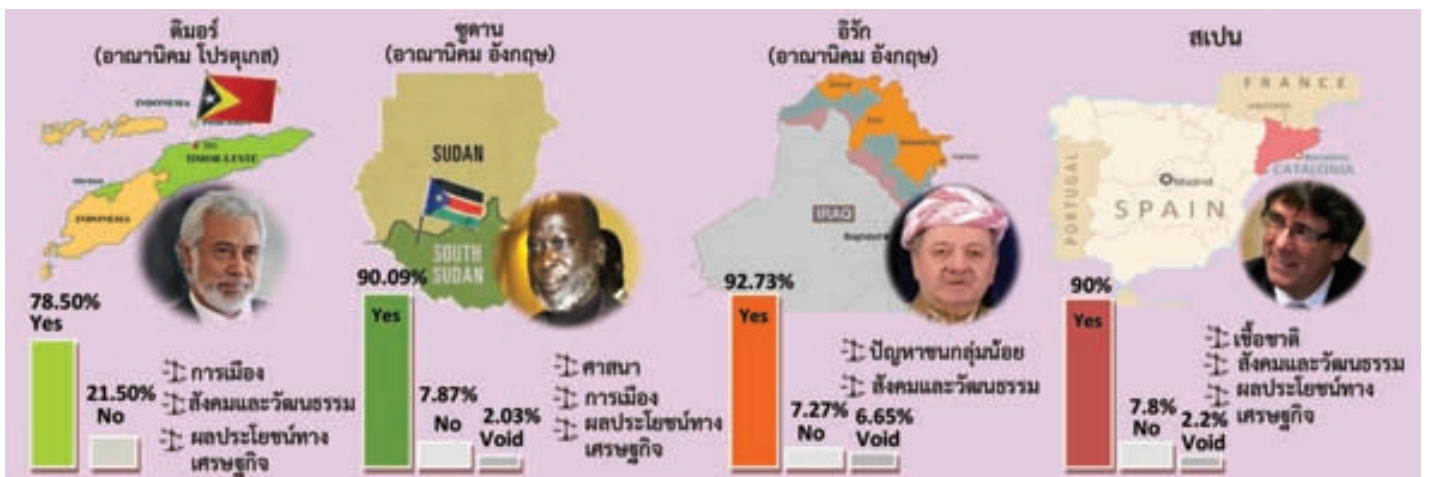
แนวคิด “สิทธิในการกำหนดใจตนเอง” (Right to Self - determination) ได้เริ่มต้นขึ้นในศตวรรษที่ 18 จากกระแสชาตินิยมของชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มที่กระจายอยู่ในจักรวรรดิและราชอาณาจักรต่างๆ ในยุโรป ที่ต้องการรัฐเอกราชหรือต้องการแยกดินแดนออกจากรัฐเดิม เพื่อไปรวมตัวกับรัฐข้างเคียงที่มีวัฒนธรรมหรือชาติพันธุ์เดียวกัน โดยมีผลบังคับใช้กับรัฐที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ตามมติที่ 1514 (XV) ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ลงวันที่ 14 ธ.ค.1960 เรื่อง “การให้เอกราชแก่ดินแดนอาณานิคม” (Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples) ผลของมตินี้ ทำให้การปลดปล่อยอาณานิคมประสบความสำเร็จ

ต่อมาในปี 1970 จากมติ 2625 (XXV) แนวคิดฯ นี้ได้ถูกพัฒนาเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ เรื่อง “ความสัมพันธ์อันมิตรและความร่วมมือระหว่างประเทศ” (Declaration on Principal of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States) ผลของมตินี้ ทำให้สิทธิในการกำหนดใจตนเองต้องยึดหลักผลประโยชน์ทั่วไปของประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตลอดจนหลักบูรณภาพแห่งดินแดน และหลักในการรักษาขอบเขตดินแดนอาณานิคม (Uti Possidetis Juris) ด้วยเหตุนี้ แนวคิดฯ นี้อาจสรุปได้ว่า การให้เอกราชกับดินแดนอาณานิคมและมีขอบเขตในบริบทของสิทธิมนุษยชนแต่ไม่เป็นการยอมรับการกระทำใดที่ขัดต่อหลักบูรณภาพแห่งดินแดนหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

ผลกระทบทางบวกของแนวคิดฯ

อินโดนีเซีย : เมื่อวันที่ 30 ส.ค.2542 รัฐบาลอินโดนีเซีย ยินยอมให้ชาวติมอร์ตะวันออกลงประชามติเพื่อแยกตัวเป็นเอกราช โดยมีผู้นำ คือ โก ราลา ซานานา กูเมมา ผลปรากฏว่า ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกสนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราชร้อยละ 80 แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มทหารบ้านติดอาวุธ (militia) ที่นิยมอินโดนีเซีย ได้ก่อเหตุรุนแรงเผาทำลายอาคารบ้านเรือนและชนฆ่าประชาชนที่สนับสนุนการเป็นเอกราช ปมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นก็ด้วยความแตกต่างของการเมือง ศาสนา สังคมและวัฒนธรรมที่ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตมีช่องว่างทางสังคมระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่นมีความแตกต่างกันมาก รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้สหประชาชาติต้องตัดสินใจจัดตั้งกองกำลังนานาชาติ (International Force in East Timor : INTERFET) เพื่อส่งเข้าไปรักษาสันติภาพ และดำเนินการสนับสนุนติมอร์ตะวันออก จนได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 20 พ.ค.2545 และเรียกประเทศนี้อย่างเป็นทางการว่า ตีมอร์-เลสเต (Timor-Leste)

ชูดาน : เมื่อวันที่ 9 ม.ค.2554 ชูดานใต้ได้ประกาศต้องการแยกตัวออกจากชูดานเหนืออย่างเป็นทางการ โดยสืบเนื่องมาจากความตกลงสันติภาพเบ็ดเสร็จระหว่างรัฐบาลกลางคาร์ทุม และกองทัพปลดปล่อยประชาชนชูดาน (SPLA/M) ซึ่งมีนาย จอห์น กาแรง เป็นผู้ก่อตั้งกองทัพ จากผลการลงประชามติ ประชาชนชูดานใต้มีคะแนนเสียงข้างมากเกือบร้อยละ 99 รัฐบาลชูดานจึงยอมรับมติและให้ชูดานใต้ มีสิทธิในการปกครองตนเอง

นับได้ว่าเป็นการยุติความขัดแย้งภายในประเทศที่มีมาอย่างยาวนานลงในที่สุด โดยจุดเริ่มต้นความขัดแย้งอันยาวนานระหว่างชุมชนเหนือและชุมชนใต้กว่า 17 ปี มีที่มาจาก ชาวชุมชนใต้ที่นับถือศาสนาคริสต์ไม่ต้องการอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองโดยชาวมุสลิมทางชุมชนเหนือ อีกทั้ง สิทธิผลประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และทรัพยากรล้วนเอื้อต่อทางการของรัฐทางเหนือมากกว่าทางใต้ ทำให้บรรดาตัวแทนทางใต้รู้สึกว่าการถูกกีดกันจากเวทีการเมืองและเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องช่วงชิงฐานะทางการเมืองให้เท่าเทียมกับทางเหนือ จนนำไปสู่การจัดตั้งขบวนการปลดปล่อยประชาชนชาติชุมชนเพื่อเรียกร้องอำนาจในการปกครองตนเอง และมีรัฐบาลเป็นของตนเองนั่นเอง

วาทะถกแถลงของแนวคิดฯ

อิรัก : เมื่อวันที่ 25 ก.ย.2560 ชาวเคิร์ด (Kurd) ในพื้นที่ปกครองตนเองทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตอาร์บิล สุลมาเนียห์ และโดฮุก ได้จัดทำประชามติเพื่อแยกสามจังหวัดเป็นรัฐเอกราช การลงประชามติครั้งนี้ไม่มีผลผูกมัดทางกฎหมาย โดยผู้ริเริ่ม คือ มาสซูด บาร์ซานี ผู้นำชาวเคิร์ด มีคูหาให้ลงประชามติทั้งหมด 12,072 แห่ง ซึ่งผลการลงประชามติภายใน 24 ชั่วโมง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงมากกว่า ร้อยละ 92 สนับสนุนการแยกดินแดนและสร้างรัฐเอกราชสำหรับชาวเคิร์ดในอิรัก ถือเป็น การแสดงพลังทางสัญลักษณ์ต่อรัฐบาลอิรัก ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากปัญหาชนกลุ่มน้อยชาวเคิร์ดที่มีหลายล้านคนกระจายตัวอยู่ในประเทศ อิหร่าน อิรัก ตุรกี ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นของตนเอง ทำให้เกิดการเรียกร้องที่จะตั้งเป็นประเทศเคอร์ดิสถาน (Kurdistan) แต่ถึงทุกวันนี้ก็ได้ถูกปราบปราม ทำให้การลงประชามติไม่เกิดผล ทั้งยังสร้างความแตกแยกมากยิ่งขึ้น

สเปน : เมื่อวันที่ 1 ต.ค.2560 รัฐบาลสเปนประกาศใช้กำลังตำรวจเข้าควบคุมดูแลเลือกตั้งในแคว้นคาตาโลเนีย เพื่อสกัดกั้นการลงประชามติ โดยมี นายคาร์เลส ปุยเดมอนด์ เป็นผู้นำรัฐบาลท้องถิ่นเรียกร้องให้คาตาโลเนียเป็นชาติเอกราชจากรัฐบาลกลางสเปนอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งผลการลงประชามติภายใน 48 ชั่วโมง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงร้อยละ 90 เลือกที่จะแยกตัวออกจากสเปน แต่อย่างไรก็ตาม สถานการณ์นี้ขัดกับรัฐธรรมนูญสเปนที่ไม่อนุญาตให้จัดการออกเสียงลงคะแนนว่าด้วยเอกราชไม่ว่าในภูมิภาคใด ๆ ก็ตามภายในประเทศ และถือว่าการจัดให้มีประชามติเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหากปราศจากความยินยอมของรัฐบาล ทั้งนี้แคว้นคาตาโลเนีย เป็นแคว้นที่มีรัฐบาลอิสระในการปกครอง มีนโยบายด้านภาษี สาธารณสุข และการศึกษาเป็นของตนเอง มีภาษาคาตาลูญาเป็นภาษาท้องถิ่น มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่ที่เป็นอัตลักษณ์ของแคว้น รวมถึงยังเป็นภูมิภาคที่มั่งคั่งร่ำรวยที่สุดและถือเป็นแคว้นที่สร้างรายได้สำคัญอย่างมากให้แก่ประเทศสเปน แต่กลับไม่ได้รับการดูแลอย่างที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ จึงมีการเรียกร้องให้มีการลงประชามติแยกตัวออกจากสเปน หลังจากทีเศรษฐกิจของสเปนเผชิญภาวะวิกฤตตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

แนวคิดสิทธิในการกำหนดใจตนเอง มีจุดมุ่งหมายหลักในการส่งเสริมความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นกับทุกประเทศทั่วโลก ฉะนั้นเพื่อไม่ให้แนวคิดฯ นี้ไปแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง และป้องกัน

การนำแนวคิดนี้มาเป็นข้ออ้างสร้างความเสียหายให้กับประเทศ รัฐบาลจึงต้องพัฒนาประเทศให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยผู้นำควรมีการบริหารบ้านเมืองที่ดี แก้ไขปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนทำให้ประชาชนในทุกพื้นที่ที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ควรมีการทบทวนรูปแบบในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจอื่น ๆ อาทิ การเลือกตั้ง การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วน

จากบทเรียนของหลายประเทศคงจะเป็นข้อคิดให้กับประเทศไทยในการใช้แนวทางสันติวิธีโดยการเจรจาพูดคุย (Peace Dialogue) กับผู้เห็นต่างจากรัฐทั้งในพื้นที่และในต่างประเทศให้มีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน รัฐบาลควรใช้โอกาสนี้เสริมสร้างความเข้าใจและเข้าถึงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมถึงควรเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับศักยภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้มีความเหมาะสม พื้นฟูความเชื่อมั่น และลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐโดยยึดถือความเป็นธรรม กระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม การเคารพหลักสิทธิมนุษยชน และการพัฒนาภูมิคุ้มกันเศรษฐกิจสิทธิเสรีภาพของประชาชน สิ่งเหล่านี้จะเป็นหนทางหนึ่งในการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้เกิดขึ้นได้

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้เป็นหนึ่งในประเทศที่ร่วมรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในปี 2491 และได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่มีการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 29 ต.ค.2539 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย เมื่อวันที่ 30 ม.ค.2540 โดยมีการตั้งข้อสงวนระบุใน ข้อที่ 2 วรรค 1 เรื่อง สิทธิในการกำหนดใจตนเอง ที่ได้ตีความตามปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนากล่าวคือ “มิให้ตีความว่าอนุญาต หรือสนับสนุน การกระทำใด ๆ ที่จะเป็นการแบ่งแยก หรือทำลายบูรณภาพแห่งดินแดน หรือเอกภาพทางการเมืองของรัฐ เอกราชอธิปไตย ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน” ประกอบกับ ประเทศไทยเองไม่ได้เป็นเจ้าอาณานิคม และยังมีลักษณะเป็นพหุสังคม ที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนและสันติมาอย่างยาวนาน ดังนั้น เพื่อไม่ให้มีการนำแนวคิดฯ นี้มาสร้างความแตกแยกขึ้นภายในประเทศ ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งกองทัพไทย ในฐานะหน่วยงานหลักด้านความมั่นคง ควรเร่งเสริมสร้างความรับรู้และเข้าใจที่ถูกต้องกับประชาชนในทุกพื้นที่ และเผยแพร่ให้สังคมวงกว้างได้รับรู้ข้อเท็จจริงนี้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ขณะเดียวกัน การปฏิบัติงานของกองทัพจึงควรมีความระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดการสร้างเงื่อนไขใหม่ในการนำไปสู่การเรียกร้องสิทธิในการกำหนดใจตนเองที่เกิดขึ้นมาแล้วในหลายประเทศ

อ้างอิง

- 1) <https://www.thairath.co.th/content/1080769>
- 2) [http://infantry7001bat.dx.am/KM/LESSON%201\(1-56\).pdf](http://infantry7001bat.dx.am/KM/LESSON%201(1-56).pdf)
- 3) <https://www.posttoday.com/world/news/517695>
- 4) http://www.geocities.ws/wichai_chucherd/separatismindonesia-2.html
- 5) <http://sameaf.mfa.go.th/th/country/africa/detail.php?ID=68>
- 6) <http://library.nhrc.or.th/ulib/document/Fulltext/F06843.pdf>
- 7) <http://www.geozigzag.com/pdf/59.pdf>
- 8) <http://www.polsci-law.buu.ac.th/journal/document/7-3/19.pdf>
- 9) <https://www.gotoknow.org/posts/566495>

กรุงเยรูซาเลม : เขย่าสันติภาพตะวันออกกลาง

การประกาศรับรองกรุงเยรูซาเลมในฐานะเมืองหลวงของอิสราเอลของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ล่าสุดเมื่อ 2 ธ.ค.2560 ได้สร้างแรงสั่นสะเทือนให้กับความสงบและกระบวนการเจรจาสันติภาพของภูมิภาคตะวันออกกลางอีกครั้ง ซึ่งกรุงเยรูซาเลมเป็นเมืองเก่าแก่ที่มีความสำคัญอันเป็นที่ตั้งศาสนสถานศักดิ์สิทธิ์ของ 3 ศาสนาทั้ง ยิว มุสลิม และคริสต์ ทั้งยังเป็นพื้นที่ช่วงชิงของอิสราเอลและปาเลสไตน์ กรุงเยรูซาเลมจึงเปรียบเสมือนพื้นที่เชิงสัญลักษณ์ทั้งทางการเมืองและศาสนา ดังนั้น การประกาศรับรองของสหรัฐฯ ในครั้งนี้ จึงได้สร้างความไม่พอใจให้กับประเทศมุสลิมทั้งหลาย รวมทั้งสร้างความหวาดหวั่นต่อนานาชาติว่าอาจกลายเป็นชนวนการสร้างความรุนแรงในพื้นที่ตะวันออกกลางอีกครั้ง

จากการที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประกาศรับรองกรุงเยรูซาเลมในฐานะเมืองหลวงของอิสราเอล เมื่อวันที่ 6 ธ.ค.60 ได้สร้างแรงสั่นสะเทือนให้กับความสงบและกระบวนการเจรจาสันติภาพของภูมิภาคตะวันออกกลางอีกครั้ง

ความสำคัญของเยรูซาเลม

การประกาศรับรองกรุงเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลในครั้งนี้ เนื่องมาจากคำสั่งเลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการตั้งสถานทูตสหรัฐฯ ในอิสราเอล ซึ่งมีผลตั้งแต่ปี 2538 และต้องต่อเวลาทุก 6 เดือน ได้หมดอายุลงเมื่อวันที่ 4 ธ.ค.60 ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการตั้งสถานทูตของสหรัฐฯ กำหนดให้สถานทูตสหรัฐฯ ต้องตั้งในเมืองหลวงของแต่ละประเทศเท่านั้น ประกอบกับทรัมป์ ได้เคยหาเสียงไว้ว่าจะย้ายสถานทูตสหรัฐฯ ไปยังเยรูซาเลมให้ได้ ซึ่งทรัมป์ได้กล่าวว่าการรับรองนี้ มีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนากระบวนการสันติภาพระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ และจะเป็นประโยชน์สำหรับสหรัฐฯ

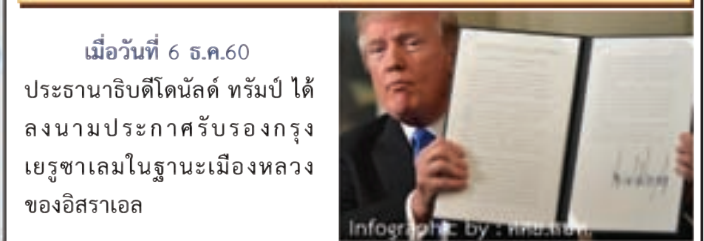
กรุงเยรูซาเลม เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีความสำคัญอันเป็นที่ตั้งศาสนสถานศักดิ์สิทธิ์ของ 3 ศาสนา คือ “ยิว มุสลิม และคริสต์” อีกทั้งเป็นพื้นที่ขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ ซึ่งต่างฝ่าย

ต่างระบุว่าเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของตนเอง โดยอ้างอิงถึงสถานที่สำคัญของศาสนาที่ตั้งอยู่ในเขตเยรูซาเลมทั้งคู่ ทั้งนี้อิสราเอลได้บุกยึดพื้นที่แห่งนี้ได้ในสงครามตะวันออกกลางเมื่อปี 2510 และประกาศเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลอย่างแบ่งแยกไม่ได้ รวมถึงการให้ชาวยิวกว่า 2 แสนคน เข้าไปตั้งถิ่นฐาน แต่อย่างไรก็ตาม การกระทำของอิสราเอลไม่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ซึ่งประเทศต่าง ๆ ยังคงตั้งสถานทูตของตนไว้ในนครเทลอาวีฟ รวมทั้งชาวปาเลสไตน์ก็ยังคงมีความมุ่งหวังว่ากรุงเยรูซาเลมจะเป็นเมืองหลวงของตนในอนาคต ดังนั้น กรุงเยรูซาเลมจึงเปรียบเสมือนพื้นที่เชิงสัญลักษณ์ทั้งทางการเมืองและศาสนา

สถานการณ์ความรุนแรงระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2515 (1972) ที่มีการเจรจาผ่านทางสหประชาชาติส่งผลให้เกิดการลงนามใน “ข้อตกลงสันติภาพออสโล ฉบับที่ 1” หรือ Oslo Accords เมื่อปี 2536 (1993) เพื่อเป็นการประกาศว่าโลกยอมรับให้มีดินแดนปกครองตนเองที่ชื่อปาเลสไตน์ในเขตเวสต์แบงก์และฉนวนกาซา โดยมีสหรัฐฯ เป็นตัวแทนคนกลางในการลงนาม ซึ่งสถานการณ์ดูเหมือนจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่หลังปี 1995 สถานการณ์กลับย่ำแย่ลงอีกครั้ง และดูเหมือนว่าการประกาศรับรองเยรูซาเลมครั้งนี้ จะยิ่งทำให้กระบวนการสันติภาพ

จาก ค.ศ.1993 ถึง ค.ศ.2017 ความพยายามในการสร้างสันติภาพในตะวันออกกลาง ซึ่งยังคงหยุดชะงัก

ในวันออกกลางถอยหลังลง โดยล่าสุดได้มีความพยายามผลักดันให้อิสราเอลและปาเลสไตน์ยึดมั่นในทางแก้ระหว่าง 2 รัฐ (Two-state solution) เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่าง 2 ฝ่าย ซึ่งเป็นข้อเสนอที่นานาประเทศสนับสนุนให้อิสราเอลและปาเลสไตน์ มีสถานะเป็นรัฐซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง และมีสิทธิในดินแดนบางส่วนร่วมกัน

เสียงจากนานาชาติ

การตัดสินใจของทรัมป์ครั้งนี้ ดูเหมือนจะได้รับความยินยอมจากอิสราเอลเท่านั้น ในขณะที่หลายประเทศทั่วโลกได้ออกมาเคลื่อนไหวแสดงความไม่เห็นด้วย อาทิ ประเทศมุสลิมอย่าง ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ จอร์แดน และหลายประเทศในสหภาพยุโรป อย่าง ฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมนี รวมทั้งตุรกี ทั้งนี้ ล่าสุด สมเด็จพระสันตปาปา ฟรานซิส ประมุขแห่งคริสตจักรนิกายโรมันคาทอลิก ได้ทรงมีรับสั่งปกป้องสถานะเดิมของนครเยรูซาเลมอีกด้วย

ในขณะที่นายมาร์ค อับบาส ผู้นำปาเลสไตน์ ประกาศว่า สหรัฐฯ ไม่ใช่ตัวแทนสำหรับการเจรจาสันติภาพอีกต่อไป และประธานาธิบดีเรจิบ เทยิบ เออโดวาน ของตุรกี กล่าวว่า การย้ายสถานทูตอเมริกันมาที่เยรูซาเลม เปรียบเหมือนการทิ้งระเบิดลงสู่พื้นฐานแห่งสันติภาพ นอกจากนี้ สมเด็จพระราชาธิบดีอับดุลละห์ แห่งจอร์แดน และนายจอห์น แครร์รี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศสหรัฐฯ ได้กล่าวว่าสหรัฐฯ จะต้องเจอกับผลกระทบตามมาอย่างแน่นอน โดยเฉพาะเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง

นายบินาลี ยิลดิริม นายกรัฐมนตรีตุรกี กล่าวว่า การกระทำดังกล่าวของทรัมป์ ทำให้สหรัฐฯ เป็นเหมือนผู้ถอดสลักระเบิดในตะวันออกกลาง และละทิ้งนโยบายที่อเมริกายึดถือมานับสิบปี ด้านรัฐบาลอิหร่าน แถลงอย่างแข็งกร้าวว่าอิหร่านจะไม่ทนกับการกระทำของทรัมป์ที่ละเมิดกฎหมาย ยั่วแหย่และอันตรายอย่างยิ่ง

ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

ดูเหมือนสถานการณ์ในครั้งนี้จะลุกลามอย่างไม่จำกัดพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศมุสลิม ทั้งนี้ สำหรับอาเซียน ประเทศมุสลิมที่เป็นสมาชิกอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย ได้ออกมาเคลื่อนไหวเช่นกัน ซึ่งนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย นายนาจิบ ราซัค เรียกร้องชาวมุสลิมทั่วโลกให้ออกมาต่อต้านการยอมรับเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงอิสราเอล และประณามการตัดสินใจของทรัมป์ ในขณะที่ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย นายโจโก วิโดโด ออกมาประณามสหรัฐฯ ที่ตัดสินใจรับรองเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงอิสราเอล และเรียกร้องให้สหรัฐฯ ทบทวนการตัดสินใจครั้งนี้ เพราะประเด็นดังกล่าวสามารถเขย่าความมั่นคงและเสถียรภาพของโลก

สถานการณ์ล่าสุดหลังจากคำประกาศดังกล่าว ได้เกิดการเดินขบวนของชาวปาเลสไตน์ในเยรูซาเลม เขตเวสต์แบงก์ และฉนวนกาซ่าอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ประท้วงจำนวนหนึ่งได้รับบาดเจ็บแล้วด้วย อีกทั้งยังมีการประท้วงหน้าสถานทูตสหรัฐฯ ของประเทศมุสลิม ในขณะเดียวกันองค์การสหประชาชาติ โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือ UNSC ได้ออกมาเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์รุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ รวมทั้งยืนยันถึงการสร้างสันติภาพในวันออกกลางที่จะต้องเกิดขึ้น ในขณะที่สหรัฐฯ ได้ออกมายืนยันเช่นกันว่าการประกาศรับรองเยรูซาเลมนี้ จะเป็นเป็นการรักษาสันติภาพในวันออกกลาง และสหรัฐฯ ยังสนับสนุนแนวทางการแก้ปัญหาแบบยึดมั่นในทางแก้ระหว่าง 2 รัฐ หรือ Two-state solution ต่อไป รวมทั้งกลุ่มสันนิบาตอาหรับได้มีการเรียกประชุมฉุกเฉิน ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ โดยผลการประชุมระบุว่าประเทศส่วนใหญ่ปฏิเสธการรับรองกรุงเยรูซาเลม

โดยสรุปการประกาศรับรองเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวง นอกจากเป็นการสันเสเทือนสันติภาพในวันออกกลางแล้วยังเป็นชนวนร้อนให้เกิดแรงปะทะระหว่างศาสนา และยิ่งสหรัฐฯ เข้าข้างอิสราเอลมากเท่าไร จะยิ่งทำให้กลุ่มชาวมุสลิมและกลุ่มติดอาวุธที่มีแนวคิดสุดโต่ง แสดงความต่อต้านมากยิ่งขึ้นเป็นเท่าตัว สำหรับอาเซียนและไทยจะต้องเฝ้าระวังในกรณีนี้อาจเป็นประเด็นให้เกิดการก่อการร้ายฉวยโอกาสเข้ามาสร้างความรุนแรงในภูมิภาคต่อสถานที่สำคัญเชิงสัญลักษณ์ต่างๆ ได้ โดยไทยจะต้องติดตามผลการประชุมวาระพิเศษระหว่างอิหร่าน ชาติมุสลิมต่างๆ และองค์การความร่วมมืออิสลามอย่างใกล้ชิด รวมทั้งแสดงเจตนารมณ์ของประเทศไทยในการรักษากฎหมายระหว่างประเทศและสนับสนุนกระบวนการเจรจาสันติภาพในวันออกกลาง เพื่อให้เกิดความสงบและสันติสุขในประชาคมโลก นอกจากนี้ หากเกิดสถานการณ์ลุกลามจนไม่สามารถควบคุมได้ รัฐบาลและกองทัพไทยจะต้องเตรียมความพร้อมในมาตรการดูแลความปลอดภัย และอพยพคนไทยที่อาศัยอยู่ในตะวันออกกลางได้อย่างรวดเร็วด้วย

อ้างอิง

- 1) <https://voicetv.co.th/read/r1u1hjfWM>
- 2) <http://www.tnews.co.th/index.php/contents/387516>
- 3) <https://mgronline.com/around/detail/9600000123694>
- 4) <https://www.prachachat.net/world-news/news-84410>
- 5) <http://www.aljazeera.com/news/2017/12/palestinians-injured-protestsjerusalem-move-171207135501865.html>
- 6) <https://www.haaretz.com/israel-news/1.826929>

อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ

ผลการประชุมล่าสุดของศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เรื่อง “อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ” ได้ทำให้ทราบว่า แนวโน้มของประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อไทยและอาเซียนในหลายมิติ โดยเฉพาะไทยที่กำลังจะกลายเป็น “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” ในปี 2564 อันทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญหาสังคมผู้สูงอายุในอนาคต คำถามสำคัญ คือ ไทยพร้อมแล้วหรือยัง?

จากผลการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 2/61 เรื่อง “อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ” จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 13 - 14 ส.ค.60 ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการจากหน่วยงานทั้งด้านความมั่นคง ภาครัฐ และสถาบันการศึกษา เข้าร่วมถกแถลงในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักรู้ ผลกระทบต่อไทยและอาเซียนที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ เพื่อหาแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ได้องค์ความรู้และข้อเสนอแนะสำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มสำคัญ และสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ

แนวโน้มประชากรโลกได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งใช้ระยะเวลาแตกต่างกันนั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบต่อมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของแต่ละประเทศแตกต่างกัน โดยแนวโน้มที่สำคัญในสังคมผู้สูงอายุของโลกมี 9 ประการ คือ 1) การสูงวัยของประชากรโลก 2) การเพิ่มขึ้นของอายุค่าเฉลี่ย 3) การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุที่ชราภาพ

มากที่สุด 4) การเพิ่มภาระจากโรคไม่ติดต่อ 5) การลดลงของจำนวนประชากรในอีก 2 - 3 ทศวรรษข้างหน้า 6) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว 7) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานและการเกษียณ 8) การปฏิรูประบบการประกันสังคม และ 9) ความท้าทายใหม่ด้านเศรษฐกิจ

ส่วนสถานการณ์ในอาเซียน พบว่า ในปี 2558 ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดของชาติสมาชิก อยู่ที่ร้อยละ 10.9 และมีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.4 ภายใน ปี 2568 โดยการเพิ่มขึ้นดังกล่าวเป็นการเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า แสดงให้เห็นว่าอาเซียนได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตั้งแต่ปี 2558 โดยเฉพาะสิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุใน 3 ประเทศแรกของอาเซียนตามลำดับ

สำหรับไทยนั้น มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุในปัจจุบันเฉลี่ยร้อยละ 16 ซึ่งเป็นอันดับ 2 ของอาเซียน และในปี 2568 จะเกิดวิกฤตสังคมสูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันจะเห็นว่านโยบายของภาครัฐให้ความสำคัญอย่างมากกับปัญหาสังคมผู้สูงอายุ สังเกตได้จากการที่รัฐบาลมีการกำหนดให้ปัญหานี้เป็นวาระแห่งชาติ อีกทั้งมีการกำหนดให้กระทรวงฯ และหน่วยงาน

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการออกมา แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานในลักษณะต่างคนต่างทำงาน จึงส่งผลให้การป้องกันและแก้ปัญหาสังคมผู้สูงอายุขาดประสิทธิภาพ

ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

ผลจากการที่อาเซียนไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้เกิดผลกระทบในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้สูงอายุมีการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย (ไม่ได้อยู่อาศัยในที่อยู่อาศัยเดิม) การขาดกลไกเฝ้าระวังการดูแลผู้สูงอายุ ภาครัฐขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการออมเพื่อชีวิตหลังเกษียณ ขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (Reverse Mortgage) และขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรี ขาดมาตรการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้สูงอายุในการปกป้องตนเองจากภัยรอบด้าน ด้วยการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ รวมทั้งขาดการพัฒนาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยของผู้สูงอายุ

ขณะที่การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย ยังทำให้มีผลกระทบเกี่ยวพันทั้งในภาพรวมของประเทศและกองทัพ กล่าวคือ ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับรัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านงบประมาณ กลุ่มผู้ใช้แรงงานไม่มีการออมอย่างเป็นระบบ จนทำให้เกิดภาวะพึ่งพิงในอนาคต รายได้หลังเกษียณไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ เกิดปัญหาการรักษาพยาบาล การให้บริการค่าใช้จ่าย การไม่สามารถเข้าถึงระบบสุขภาพและผู้ดูแลในระยะยาว ปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงานในภาคการผลิตและรายได้ของประเทศลดน้อยลง นอกจากนี้ในส่วนของกองทัพยังส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนกำลังพล ปัญหา กำลังพลสูงอายุ และกองทัพใช้งบประมาณในการดูแลกำลังพลสูงอายุเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากแนวโน้มของสถานการณ์เกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ที่ประชุมฯ จึงมีข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อม เพื่อรับมือกับการเกิดสังคมผู้สูงอายุในประเทศอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1) ภาครัฐควรมีมาตรการป้องกันปัญหาทางด้านเทคโนโลยีที่จะส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุ เช่น การเพิ่มช่องทาง

ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ เพื่อลดปัญหาการถูกจรรยากรรมข้อมูลทางไซเบอร์ เป็นต้น

2) ภาครัฐควรมีมาตรการป้องกันการขยายตัวของครอบครัวเดี่ยวการสร้างงานในท้องถิ่นเพื่อให้บุตรหลานสามารถดูแลเลี้ยงดูผู้สูงอายุ การพัฒนาทักษะฝีมือด้านอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ การมีมาตรการทางด้านภาษีเพื่อกระตุ้นให้ภาคส่วนต่าง ๆ ให้บริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

3) หน่วยงานทุกภาคส่วนควรมีมาตรการรองรับสังคมสูงอายุอย่างเป็นระบบ โดยมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้มีการมุ่งเน้นงานทางด้านการจัดสวัสดิการ และการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมทุกกลุ่ม ทั้งผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการ ผู้สูงอายุที่เลิควัยทำงาน ผู้สูงอายุที่อยู่ในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

4) กองทัพควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุ โดยการให้ความสำคัญในประเด็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลโดยการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาปรับใช้กับกองทัพ การเตรียมความพร้อมให้กำลังพลสูงอายุก่อนการเกษียณอายุราชการ การปรับปรุงระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกับกำลังพลสูงอายุเพิ่มมากขึ้น เช่น การขยายเวลารับราชการ การมีอาชีพรองรับหลังเกษียณ เป็นต้น อีกทั้ง ควรมีการนำกำลังพลสำรองมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนกำลังพล โดยมีการให้สิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เหมาะสม

ผลจากการประชุมฯ ทำให้ทราบว่าสถานการณ์เกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญต่อไทยซึ่งส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงกันหลายมิติ ฉะนั้น ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ จึงได้จัดทำข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมฯ นำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและรัฐบาล เพื่อให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์และเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนงานด้านการบริหารจัดการสำหรับสังคมผู้สูงอายุ ต่อไป

อ้างอิง

- 1) การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 2/61 ภายใต้วางข้อเรื่อง “อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ” ระหว่างวันที่ 13 - 14 ธ.ค.60 ณ โรงแรม เดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท จ.อยุธยา

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ต.ค. - ธ.ค.60)

ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

16 พ.ย.60

ศศย.สพท. ฝ่ายเลขาฯ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 1/2561 เรื่อง “การบูรณาการด้านความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท. โดย พล.ท. นเรนทร์ สิริภูบาล เสธ.สพท. เป็น ประธานในการประชุมฯ

13 - 14 ธ.ค.60

ศศย.สพท. เลขาฯ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 2/2561 เรื่อง “อนาคตของไทยและอาเซียนกับสังคมผู้สูงอายุ” ณ โรงแรม เดอะ คาวาลิ คาซ่าริสอร์ท จ.พระนครศรีอยุธยา โดยมี พล.ต. ทวีศักดิ์ บุญรักษาดี รอง เสธ.สพท. เป็นประธานในการประชุมฯ

19 ธ.ค.60

ศศย.สปท. จัดการประชุม สนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561 เรื่อง “สถานการณ์ แนวโน้ม และความท้าทาย การเคลื่อนย้าย ถิ่นฐานแบบไม่ปกติ : กรณีเบงกาลี” ณ ห้องประชุม ศศย.สปท. โดยมี พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท. ผู้แทน ผอ.ศศย.สปท. เป็นประธานในการประชุมฯ

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

14 พ.ย.60

ศศย.สปท. โดย พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท. และคณะฯ ให้การต้อนรับ Le Lieutenant - Colonel Nadia Piercy และ Lieutenant Dorian David จาก Directorate General for International Relations and Strategy (DGRIS) ฝรั่งเศส ณ ห้องประชุม ศศย.สปท.

8 ธ.ค.60

ศสย.สปท. โดย พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศสย.สปท. และคณะฯ ได้ร่วมต้อนรับและแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับ Mr. Azmat Ali Ranjha, Rector of National School of Public Policy (NSPP), PAKISTAN และคณะนักศึกษาหลักสูตร National Management Course (NMC) ณ ห้องประชุม ศสย.สปท.

12 ธ.ค.60

ศสย.สปท. ได้จัดบรรยายพิเศษ โดย Dr.Nicolas Reguad, Special Representative to the Indo - Pacific of the Directorate General of the International and Relations and Strategy(DGRIS), French Ministry of Armed Forces ในหัวข้อเรื่อง “French Strategic Review on Defence and National Security 2017” ณ ห้องเรียน วปอ.121 อาคาร วปอ.สปท. ชั้น 2

15 ธ.ค.60

ศศย.สปท. โดย พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วย หน.หน่วยขึ้นตรง ศศย.สปท. ให้การต้อนรับ General Philippe Boutinaud, Director of the Regional Questions (SQR) Department of the Directorate General of the International and Relations and Strategy (DGRIS), French Ministry of Armed Forces ณ ห้องประชุม ศศย.สปท.

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

22 – 23 พ.ย.60

ศศย.สปท. โดย พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท. และ พ.อ. ประเทือง ปิยะกะโพธิ์ ผอ.กภศ.ศศย.สปท. เข้าร่วมการประชุมเครือข่ายสถาบันวิชาการด้านความมั่นคงของประเทศสมาชิกอาเซียน (Track II Network of ASEAN Defense and Security Institutions [NADI]) ในหัวข้อ “Marine Environmental Protection” ณ เมืองตาเกเทย์ (Tagaytay) ประเทศฟิลิปปินส์

4. กิจกรรมอื่น ๆ

11 ต.ค.60

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) จัดกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยทหาร คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมหลักให้กับกำลังพล ศศย.สปท. พร้อมทั้งช่วงท้ายของการอบรมมีการร่วมกันร้องเพลง “รักพ่อไม่มีวันพอเพียง” เพื่อถวายบังคม เสด็จสู่สวรรคาลัย โดยมี พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท. และ พ.อ. เตรียมพล บุญยามาลิก ผอ.กสน.ศศย.สปท. เป็นผู้อบรม ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 2 สปท.

19 ต.ค.60

ผู้แทนกำลังพลของ ศศย.สปท. ร่วมพิธีอุปสมบทในการอุปสมบทเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ของ กองบัญชาการกองทัพไทย ณ วัดชินวรสารามวรวิหาร เขตบางกอกน้อย กทม. โดยมี สปท. เป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดการอุปสมบท โดยมีกำลังพลของ ศศย.สปท. เข้าร่วมอุปสมบทในครั้งนี้ด้วย

20 ต.ค.60

ผบ.สปท. พร้อมคณะ ทน.นขต.บก.สปท. ตรวจสอบและมอบนโยบายประจำปีงบประมาณ 2561 ณ ศสย.สปท. โดยมี ผอ.ศสย.สปท. พร้อมด้วย ทน.นขต.ศสย.สปท. ให้การต้อนรับ ณ ห้องประชุม ศสย.สปท.

29 พ.ย.60

ศสย.สปท. จัดการบรรยายพิเศษ เรื่อง การสร้างความรับรู้และเข้าใจ “ทิศทางและแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” โดยมี พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศสย.สปท. เป็นประธานกล่าวเปิดการบรรยายฯ

21 - 22 ธ.ค.60

ศสย.สปท. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของหน่วย โดยมี พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศสย.สปท. ผู้แทน ผอ.ศสย.สปท. และเป็นหัวหน้าคณะเดินทางในการจัดกิจกรรม ณ จังหวัด นครนายก และ จังหวัด ปทุมธานี เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร และเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าราชการ และพนักงานราชการของหน่วย

Vision of SSC, NDSI. วิทยาลัยศนฯ คสย.สปท.

VISION

"A leading organization in building and disseminating security and strategy knowledge, aiming towards excellence in ASEAN"

“เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้
ทางด้านยุทธศาสตร์ และความมั่นคง
มุ่งสู่ความเป็นเลิศ
ในอาเซียน”

Strategic
Studies Center,
National Defence Studies Institute

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400.
โทร. 0 2275 5715
เว็บไซต์: www.sscthailand.org